

Financování vybraných podnikatelských subjektů z externích zdrojů

Bakalářská práce

Studijní program: B6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208R085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Michal Machač**

Vedoucí práce: Ing. Šárka Hyblerová, Ph.D.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michal Machač**
Osobní číslo: **E14000076**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Financování vybraných podnikatelských subjektů z externích zdrojů**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Vymezení drobného podnikání a jeho význam pro ekonomiku
2. Zhodnocení zdrojů financování podniků s orientací na drobné podnikání
3. Charakteristika vybrané dotační možnosti se zaměřením na místní akční skupiny
4. Vytvoření případové studie; analýza přínosů financování vybraných podnikatelských subjektů ve spolupráci s místními akčními skupinami

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **30 normostran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DOLEŽAL, Jan, Pavel MÁCHAL a Branislav LACKO. Projektový management podle IPMA. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4275-5.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. Základy financí. Praha: GRADA Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. Podnikání malé a střední firmy. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4520-6.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. Efektivní financování rozvoje podnikání. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-1835-4.

MARIOTTI, Steve a Caroline GLACKIN. Entrepreneurship: starting and operating a small business. 3rd ed. Harlow: Pearson Education, 2014. ISBN 978-1-29202-082-2.

Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna TUL).

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Šárka Hyblerová, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Konzultant bakalářské práce:

Miroslava Váradiová

LAG Podralsko, finanční manažerka

Datum zadání bakalářské práce:

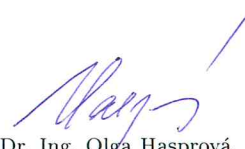
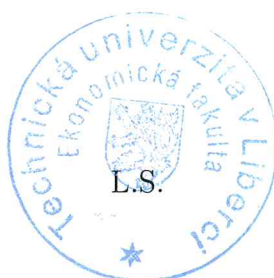
31. října 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

31. května 2018

prof. Ing. Miroslav Žížka, Ph.D.
děkan

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová
vedoucí katedry

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Bakalářská práce *Financování vybraných podnikatelských subjektů z externích zdrojů* se zabývá možnostmi financování společností patřících do skupin malého a středního podnikání. Práce se zaměřuje především na Evropské strukturální a investiční fondy a jimi financované operační programy, prostřednictvím kterých místní akční skupiny získávají prostředky k následné alokaci. Příjemce dotace se zabývá zpravidla zemědělskou činností nebo činností spojenou s cestovním ruchem v rámci zemědělství, jsou ale podporovány i podniky nezemědělského charakteru, které přispívají k rozvoji venkovských oblastí.

Hlavním cílem práce je uvedení do problematiky financování malých a středních podniků a vyzdvižení důležitosti místních akčních skupin, jakožto prostředníků ke snadnému získání potřebných financí. Práce demonstruje tento proces na vybrané místní akční skupině a na několika realizovaných projektech, které byly touto skupinou podpořeny.

Klíčová slova

financování, dotace, místní akční skupina, fond, operační program

Annotation

Bachelor thesis Financing of selected businesses from external sources deals with possibilities of financing companies belonging to the group of small and medium businesses. The main area of possible sources is, in particular, the European Structural and Investment Funds and the operational programs financed by them, through which local action groups are able to receive funding for the subsequent allocation. Grant recipients are usually engaged agricultural or tourism related activities within agriculture but non-agricultural businesses that contribute to the development of rural areas are also supported.

The main objective is to introduce the issue of financing small businesses and highlight the importance of local action groups as a simple way to obtain much needed finances. This process is demonstrated on selected local action group and on several implemented projects supported by this group.

Key words

financing, subsidy, local action group, fund, operational programme

Poděkování

Rád bych poděkoval každému, kdo mi s mou bakalářskou prací pomohl. Jmenovitě finanční manažerce LAG Podralsko, Miroslavě Váradiové, a celému kolektivu LAG Podralsko za poskytnuté rady a informace, bez kterých bych se neobešel.

Dále chci poděkovat své rodině a blízkým za podporu, která mi dodala odhodlání a energii práci dokončit.

Nakonec bych chtěl velice poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, Ing. Šárce Hyblerové, Ph.D., za neuvěřitelnou trpělivost, poskytnuté rady a cenné připomínky.

Obsah

Seznam zkratk a značek	11
Seznam tabulek	13
Seznam ilustrací.....	14
Úvod	15
1 Drobné, malé a střední podniky	17
1.1 Rozdělení podniků	17
1.2 Právní formy malých a středních podniků	18
1.2.1 Podnikání fyzických osob	18
1.2.2 Podnikání právnických osob	19
1.2.3 Volba vhodné právní formy malých a středních podniků	21
1.3 Ekonomický význam malých a středních podniků	21
2 Financování	24
2.1 Vlastní zdroje	25
2.2 Cizí zdroje.....	25
2.3 Běžné financování.....	26
2.4 Mimořádné financování	26
2.5 Interní zdroje.....	28
2.5.1 Odpisy.....	28
2.5.2 Nerozdělený zisk.....	29
2.5.3 Dlouhodobé rezervy.....	30
2.6 Externí zdroje.....	30
2.6.1 Emise akcií.....	30
2.6.2 Emise dluhopisů.....	31
2.6.3 Rizikový kapitál a business angels.....	31
2.6.4 Faktoring a forfaiting	32

2.6.5	Dotace	32
2.6.6	Úvěry	33
2.6.7	Leasing.....	35
3	Místní akční skupiny	36
3.1	Základní parametry místních akčních skupin	37
3.2	Metoda LEADER	37
3.3	Místní akční skupiny na území České republiky	38
3.3.1	Místní akční skupiny na území Libereckého kraje	39
4	Dotační možnosti Místních akčních skupin	42
4.1	Členění Evropských strukturálních a investičních fondů	43
4.2	Integrovaný regionální operační program.....	44
4.3	Operační program rozvoje venkova.....	47
5	Místní akční skupina Brána do Českého ráje.....	51
5.1	Programové rámce (fiche) pro období 2007–2013	52
5.1.1	Modernizace zemědělských podniků (fiche 1)	53
5.1.2	Podpora cestovního ruchu – ubytování (fiche 2)	53
5.1.3	Obnova a rozvoj vesnic (fiche 3)	54
5.1.4	Občanské vybavení a služby (fiche 4)	55
5.1.5	Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova (fiche 5).....	55
5.1.6	Rozvoj nezemědělského podnikání na venkově (fiche 6)	55
5.2	Alokované zdroje	56
5.3	Programové období 2014–2020.....	57
5.3.1	Programové rámce pro období 2014–2020.....	57
6	Vybrané realizované projekty Místní akční skupiny Brána do Českého ráje.....	59
6.1	Projekt „Nová technologie dojení“	59
6.2	Projekt „Ubytovací zařízení v zimním areálu“	60
6.3	Projekt „Nákup vybavení pro veterinárního lékaře“	61

7	Zhodnocení ekonomického přínosu místní akční skupiny Brána do Českého ráje ..	62
	Závěr	63
	Seznam citovaných zdrojů	65
	Bibliografie.....	65
	Knižní citované zdroje.....	65
	Internetové zdroje	66
	Právní předpisy	69

Seznam zkratek a značek

a.s.	akciová společnost
CLLD	z anglického výrazu „Community-led Local Development“ (Komunitně vedený místní rozvoj)
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	evropské strukturální a investiční fondy
EUR	Euro
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
FS	Fond soudržnosti
CHKO	chráněná krajinná oblast
IČO	Identifikační číslo osoby
IOP	Integrovaný operační program
IROP	Integrovaný regionální operační program
kW	kiloWatt
k.s.	komanditní společnost
KS MAS	Krajská síť místních akčních skupin
LAG	z anglického „local action group“ (MAS)
LEADER	z francouzského výrazu „Liaison EntreActions de Développement de l'Economie Régionale“ (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku)
MAS	místní akční skupina
MAS BCR	místní akční skupina Brána do Českého ráje
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu

MZe	Ministerstvo zemědělství
NP	národní park
NS MAS	Národní síť místních akčních skupiny
OP	operační program
OPVVV	Operační program Výzkum, věda a vzdělání
OPZ	Operační program Zaměstnanosti
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
PO	prioritní osa
PRV	Program rozvoje venkova
ROP	regionální operační programy
SPL	Strategický plán LEADERu
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
v.o.s.	veřejná obchodní společnost
UNESCO	z anglického výrazu „United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization“ (Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)
ZV	způsobilý výdaj
z.s.	zapsaný spolek

Seznam tabulek

Tab. 1: Parametry pro rozdělení malých a středních podniků.....	17
Tab. 2: Základní informace o místních akčních skupinách v Libereckém kraji.....	40
Tab. 3: Fiche a jejich alokace na programové období 2014–2020.....	57

Seznam ilustrací

Obr. 1: Aktivní podnikatelské subjekty ČR v letech 2010–2015	22
Obr. 2: Počet zaměstnanců v malých a středních podnicích v ČR v letech 2010–2015	22
Obr. 3: Výkony malých a středních podniků v ČR v letech 2010–2015.....	23
Obr. 4: Účetní přidaná hodnota malých a středních podniků v ČR v letech 2010–2015	23
Obr. 5: Zdroje financování	25
Obr. 6: Členská základna místních akčních skupin.....	39
Obr. 7: Místní akční skupiny na území Libereckého kraje.....	41
Obr. 8: Operační programy a alokované zdroje	42
Obr. 9: Procentuální využití rozpočtu IROP na programové období 2014–2020 dle jednotlivých prioritních os.....	47
Obr. 10: Plánované procentuální využití rozpočtu PRV na období 2014–2020	49

Úvod

Tématem bakalářské práce je Financování vybraných podnikatelských subjektů z externích zdrojů. Práce se zabývá možnostmi financování společností patřících do skupiny malých a středních podniků, pomocí zdrojů vznikajících mimo podnik samotný. Konkrétně se jedná o externí zdroje pocházející především z fondů Evropské unie, tzv. „Evropských strukturálních a investičních fondů“ (ESIF). Financování je jednou z nejdůležitějších oblastí v podnikání. Podniky patřící do skupiny malých a středních podniků mají k dispozici velké množství potenciálních zdrojů financování, ovšem dosáhnout na ně často bývá velice obtížné. Společnosti se mohou pokusit tyto finanční prostředky získat samy, jedním z hlavních důvodů vzniku této práce je však přiblížení možnosti zprostředkování zmíněných finančních prostředků neziskovými organizace, místními akčními skupinami (MAS). MAS tu vystupují v roli zprostředkovatele veřejných zdrojů financí, jako jsou právě fondy EU, státní či krajské dotace, granty aj. Ulehčují tak společností přístup k finančním prostředkům a podporují tak jejich konkurenceschopnost a následně ekonomickou prosperitu regionu, potažmo i státu.

Hlavním cílem práce je rozebrat problematiku financování malých a středních podniků a to především za pomoci MAS. Práce tak definuje malé a střední podniky a rozdělení jejich financování na jednotlivé skupiny dle jejich charakteru. Dále jsou definovány MAS a jejich základní postupy založené na všeobecně uznávané metodě LEADER a následně na jejím pokračovateli, programu zvaném Komunitně vedený místní rozvoj. Metodika MAS je v práci vztažena na skupiny působící na území Libereckého kraje, konkrétně především na MAS Brána do Českého ráje. Na této organizaci práce demonstruje přístupnost finančních prostředků z fondů ESIF prostřednictvím operačních programů (OP). V rámci MAS se jedná především o Program rozvoje venkova a Integrovaný regionální operační program. Práce se dále věnuje, jakým způsobem jsou MAS rozdělovány prostředky získané z těchto OP prostřednictvím programových rámců (fiche) MAS. Práce definuje a zhodnocuje uplynulé programové období 2007–2013 a nastiňuje budoucí situace v kontextu nového programového období 2014–2020. Práce se následně zabývá představením několika konkrétních projektů financovaných prostřednictvím získaných

dotačních prostředků MAS v rámci OP PRV. Projekty jsou vybírány na základě rozdílného zařazení dle programových rámců stanovených MAS Brána do Českého ráje.

Hlavním přínosem práce by mělo být uvedení do problematiky financování malých a středních podniků prostřednictvím MAS a vyzdvižením jejich důležitosti. Již díky předpokládaným alokovaným zdrojům v rámci jednotlivých OP pro nové programové období 2014–2020 lze totiž jasně vyvodit, že důležitost MAS v posledních letech roste. Společnostem patřícím do skupiny malých a středních podniků mohou MAS pomoci s financováním jejich chodu a následným zvýšením konkurenceschopnosti, což zvyšuje ekonomickou prosperitu regionu.

1 Drobné, malé a střední podniky

Základní definice podnikání dle § 420 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník i č. 455/1991 Sb., o živnostenském oprávnění zní takto: "Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele."

1.1 Rozdělení podniků

Rozdělení podniků podle velikosti na drobné (mikro), malé a střední podléhá podle Vebera (2012) zpravidla dvěma základním kritériím, tj. počet zaměstnanců a roční obrat. Dle přílohy č. 1 Nařízení komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014 do skupiny malých a středních podniků spadají podniky splňující tyto podmínky: méně než 250 zaměstnanců a roční obrat menší než 50 milionů EUR nebo bilanční suma roční rozvahy nižší než 43 milionů EUR. Skupina těchto podniků se dále dělí na 3 kategorie (viz následující tabulka)

Tab. 1: Parametry pro rozdělení malých a středních podniků

Kategorie podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat v milionech EUR	Bilanční suma roční rozvahy v milionech EUR
Střední	50-249	<50	<43
Malý	10-49	<10	<10
Drobný (mikro)	1-9	<2	<2

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných v příloze č. 1 Nařízení komise (EU) č. 651/2014

Tuto definici lze uplatnit v Evropské unii, nelze již ovšem aplikovat v globálním měřítku, parametry se liší v jednotlivých státech či oblastech. Například maximální hranice pro splnění kritéria počtu zaměstnanců je ve Spojených státech amerických stanovena na 500.

Dalším z parametrů, které musí skupina malých a středních podniků splnit, je tzv. „kritérium nezávislosti“. Toto kritérium stanovuje, že podnik nesmí být vlastněn z 25 či více procent jinou společností, která sama nesplňuje výše zmíněné podmínky malých a středních podniků.

1.2 Právní formy malých a středních podniků

Dle Listiny základních práv a svobod má každý občan právo podnikat. Legislativní úpravy podnikání jsou dále upravovány zákony č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen občanský zákoník), č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (dále jen živnostenský zákon), č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (dále jen zákon o obchodních korporacích a dalšími zákony. Ještě před založením podniku je důležité zvolit jeho právní formu. Právní forma není nezvratná a lze později transformovat v jinou, to s sebou ovšem váže různé komplikace a především dodatečné finanční náklady.

Za podnikatele se tak podle nového občanského zákoníku považuje osoba, která je zapsaná v obchodním rejstříku. Podnikatel pak podniká na základě živnostenského či jiného oprávnění. Podnikatelem se může stát jak fyzická osoba, tak i právnická osoba. Formy a náležitosti právnických osob jsou definovány zákonem o obchodních korporacích (Veber, 2012, s. 14-15).

1.2.1 Podnikání fyzických osob

Jak uvádí Veber (2012), jedná se zpravidla o individuální podnikání jedinců na jejich vlastní odpovědnost a pod vlastním jménem. Kromě živnostenského oprávnění může fyzická osoba podnikat také na základě koncese, zvláštních předpisů (upravujících podmínky provozu soukromé lékařské praxe, činnosti soudních exekutorů, auditorů či veterinářů) nebo na základě provozování zemědělské činnosti, která je zanesena do evidence podle jiných předpisů. Dle živnostenského zákona se druhy živností dělí na koncesované a ohlašovací.

Živnosti koncesované jsou dle Synka (2012, s. 37) zvláštní druhy živností, které jsou uvedeny v příloze č. 3, živnostenského zákona. Jsou to druhy podnikatelských činností, pro jejichž provozování je nutno získat určité správní rozhodnutí. Mimo jiné je zde za potřebí odborná způsobilost, která se prokazuje praxí v oboru a dosaženým vzděláním v příslušné oblasti.

Živnosti ohlašovací jsou souborem velkého množství různých podnikatelských činností. Pro jejich provozování je nutno splnit zákonné podmínky. Tyto živnosti se dále dělí na řemeslné, vázané a volné.

- **Živnosti řemeslné** jsou skupinou živností, které jsou uvedeny v příloze č. 1, živnostenského zákona. Povinností pro provozování řemeslných živností je prokazatelná odborná způsobilost, blíže specifikována § 21 živnostenského zákona.
- **Živnosti vázané** jsou komplexem specializovaných podnikatelských činností, které jsou uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona. Povinností pro jejich provozování je odborná způsobilost či jiné zvláštní osvědčení. Specifikace odborných způsobilostí pro jednotlivé činnosti jsou taktéž uvedeny v příloze č. 2 živnostenského zákona.
- **Živnosti volné** jsou souhrnem činností splňujících podmínky provozování ohlašovacích živností, které nejsou uvedeny v přílohách č. 1 a č. 2 živnostenského zákona. U těchto živností není třeba dokládat jakoukoli odbornou způsobilost (Synek, 2012, s. 37).

1.2.2 Podnikání právnických osob

Na rozdíl od fyzických osob, kde existuje možnost výběru, musí být právnické osoby zapsány v obchodním rejstříku povinně. Právní formy právnických osob, jejichž hlavním cílem je dosažení zisku, se nazývají obchodní korporace. V České republice se obchodní korporace dělí dle zákona o obchodních korporacích na obchodní společnosti (osobní a kapitálové) a družstva (Veber, 2012).

Osobní společnosti jsou podle Vebera (2012, s. 69) charakterizovány osobní účastí společníků podniku a tím, že společníci nejsou povinni vkládat při vzniku společnosti do podnikání žádné peníze (není nutný základní kapitál). V České republice do skupiny osobních společností patří veřejná obchodní společnost (dále jen v. o. s.) a komanditní společnost (dále jen k. s.), ač ta vykazuje i prvky kapitálových společností.

- **V. o. s.** jsou tvořeny minimálně dvěma osobami, které ručí celým svým majetkem, společně a nerozdílně. Statutárním orgánem jsou zpravidla sami společníci. Těmi mohou být jak fyzické, tak i právnické osoby. Jedná se momentálně o druhou nejčastěji se vyskytující právní formu malých a středních podniků.
- **K. s.** jsou taktéž tvořeny minimálně dvěma osobami. Vždy musí být minimálně jedním komanditistou a jedním komplementářem. Komanditista ručí pouze do výše svého nesplaceného vkladu, a komplementář, ručí celým svým majetkem. Statutárním orgánem jsou zpravidla komplementáři.

Kapitálové společnosti se od těch osobních odlišují především tím, že je může založit pouze jediná osoba a také tím, že ze zákona má zakladatel nebo zakladatelé povinnost vnést při založení do podniku vklad (základní kapitál). Společníci navíc za své závazky ručí jen omezeně nebo vůbec. V České republice do skupiny kapitálových společností patří společnost s ručením omezeným (dále jen s. r. o.) a akciová společnost (dále jen a. s.).

- **S. r. o.** je jednou z nejčastěji se vyskytujících právních forem podniku ve světě i v ČR. Založit ji může jediná osoba a od 1. 1. 2014 je dle živnostenského. Minimální základní kapitál stanoven na 1 Kč. Orgány společnosti jsou valná hromada, jednatelé a dozorčí rada.
- **A. s.** je typ právní formy, u které je základní kapitál tvořený cennými papíry (akciemi). Stejně jako u s. r. o., i a. s. může založit jediná osoba. Na základě živnostenského zákona je minimální výše základního kapitálu stanovena na 2 000 000 Kč či 80 000 EUR (bylo upuštěno od 20 000 000 při veřejném upsání akcií.) (Veber, 2012, s. 69).

Družstva (dříve společenstva) jsou podle Vebera (2012, s. 69) zvláštním typem právnické formy podnikání. Patří sem družstva a evropská družstevní společnost. Hlavním rozdílem vůči předešlým formám je, že hlavním cílem družstva nemusí být tvorba zisku. Minimální počet členů družstva je dle zákona o obchodních korporacích stanovený na 3, maximální počet není stanoven. Každý z členů je povinen podílet se na základním kapitálu členským vkladem, tento vklad je stanoven stanovami družstva a může být pro každého člena jiný. Výše podílu na možném zisku je také stanovena stanovami.

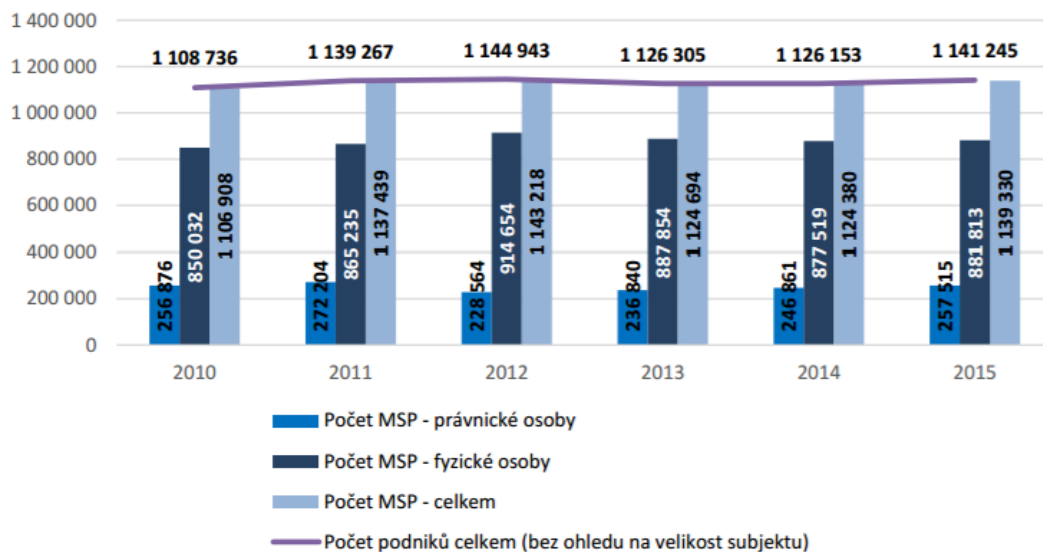
1.2.3 Volba vhodné právní formy malých a středních podniků

Začínající podnikatelé se nejčastěji potýkají s administrativními překážkami, které jsou se zakládáním nové společnosti spojené. V rámci sektoru malých a středních podniků se proto stále častěji rozhodují pro podnikání na základě živnostenského oprávnění či zakládají s. r. o. Zejména pak díky zákona o obchodních korporacích, který umožnil založit novou s. r. o. se základním kapitálem pouhé 1 Kč. Tato změna způsobila doslova lavinu nově vzniklých s. r. o., nutno ovšem dodat, že společnosti s takto nízkým základním kapitálem často nevyhlíží pro potenciální klienty či partnery dost důvěryhodně.

Na rozdíl od živností, kdy je podnikatel přímo osobně povinen ručit za své závazky a ručí tak celým svým majetkem, u s. r. o. společník ručí pouze do výše svého nesplaceného vkladu. Pokud společník splatí celou výši vkladu, neručí tím pádem vůbec, tato povinnost pak přechází na samotnou společnost.

1.3 Ekonomický význam malých a středních podniků

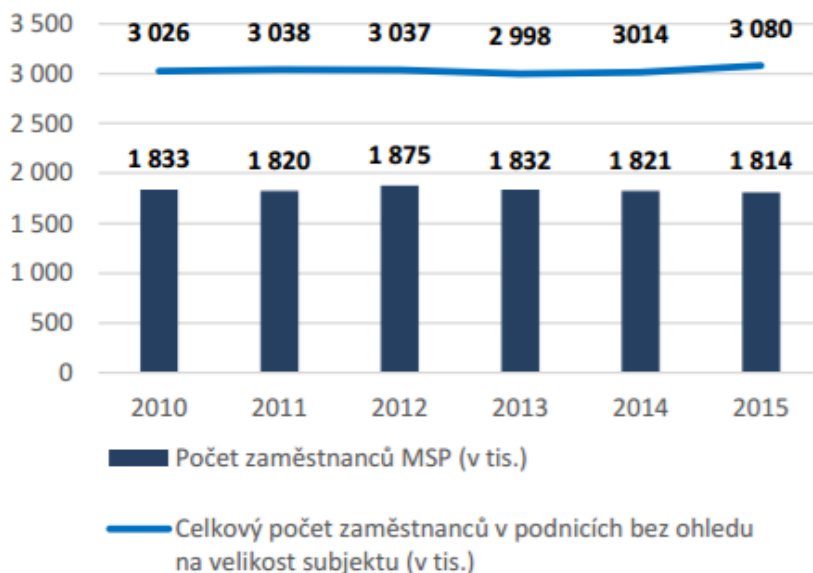
Z následujícího Obrázku č. 1 je jasně patrný význam podniků spadajících do skupiny malých a středních podniků. Z údajů lze vyčíst postupný nárůst počtu těchto podniků. Za sledované období pěti let vzrostl počet podnikatelských subjektů sem spadajících o 3 2422, což je nárůst o 2,93 %. V roce 2015 byl podíl počtu těchto společností na celkovém počtu podniků v ČR 99,83 %, to znamená, že pouze necelých 0,17 % všech tuzemských podniků nespadá do tohoto sektoru. (MPO, 2017)

Obr. 1: Aktivní podnikatelské subjekty ČR v letech 2010–2015

Zdroj: MPO 2017

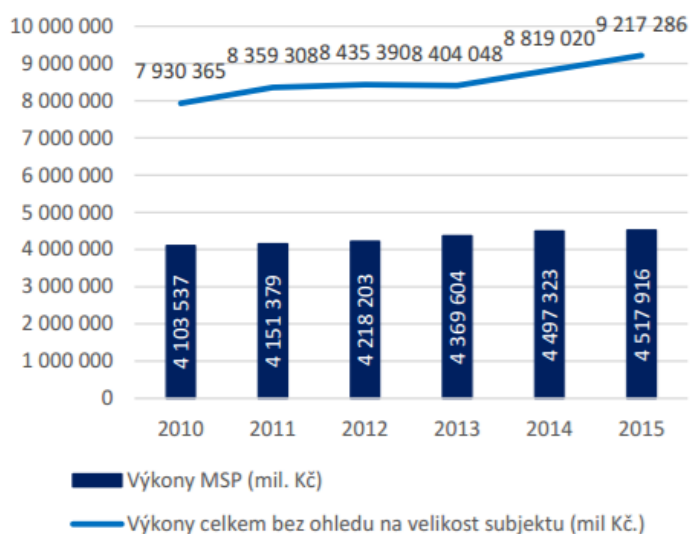
Jak lze vyčíst z Obrázku č. 2, sektor malých a středních podniků je v součtu i největším zaměstnavatelem. V rámci sledovaného období lze konstatovat, že počet zaměstnanců v této oblasti stagnuje nebo mírně klesá. V roce 2015 byl podíl počtu zaměstnanců ve sféře těchto společností na celkovém počtu zaměstnaných 58,9 %, což ovšem znamená, že již zmíněných necelých 0,17 % českých podniků nespádajících do této skupiny podniků, zaměstnává zbylých 41,1 % všech pracujících.

Obr. 2: Počet zaměstnanců v malých a středních podnicích v ČR v letech 2010–2015

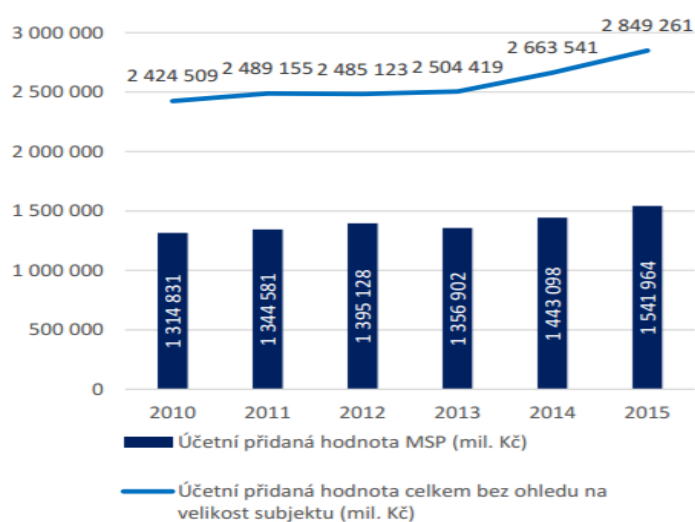
Zdroj: MPO 2017

Na Obrázcích č. 3 a č. 4 lze navíc jasně vypočítat neopomenutelnou ekonomickou sílu demonstrovanou ekonomickými ukazateli výkonu a účetní přidané hodnoty. Na prvním z následujících grafů můžeme v období let 2010 až 2015 sledovat stagnaci nebo mírný růst ve vytváření výkonů v rámci malých a středních podniků, v roce 2015 byl podíl výkonů těchto společností na celkových výkonech všech podniků ČR 49,02 %. Na druhém grafu můžeme ve stejném období sledovat postupný růst účetní přidané hodnoty. V roce 2015 dosáhl podíl účetní přidané hodnoty na celkové účetní přidané hodnoty vytvořené všemi českými podniky 54,12 %.

Obr. 3: Výkony malých a středních podniků v ČR v letech 2010–2015

Zdroj: MPO 2017

Obr. 4: Účetní přidaná hodnota malých a středních podniků v ČR v letech 2010–2015

Zdroj: MPO 2017

2 Financování

Pro všechny podniky platí, že potřebují již od svého samotného vzniku ke svému chodu finance. Můžeme tedy uvažovat o financování jako o způsobech získávání kapitálu potřebného pro vznik, chod i případný rozvoj podniku. Tato kapitola pojednává o jednotlivých skupinách financování dle jejich charakteru.

Potenciálních způsobů získání financí je mnoho. Tyto způsoby lze klasifikovat dle různých kritérií. Nejdůležitějším rozdělením je dle charakteru finančního zdroje. Podnik volí typ zdroje na základě řady okolností, jako je například velikost, odvětví, hrozba konkurence, právní forma podnikání, fáze životního cyklu podniku, kapitálová struktura a další (Mariotti, 2014).

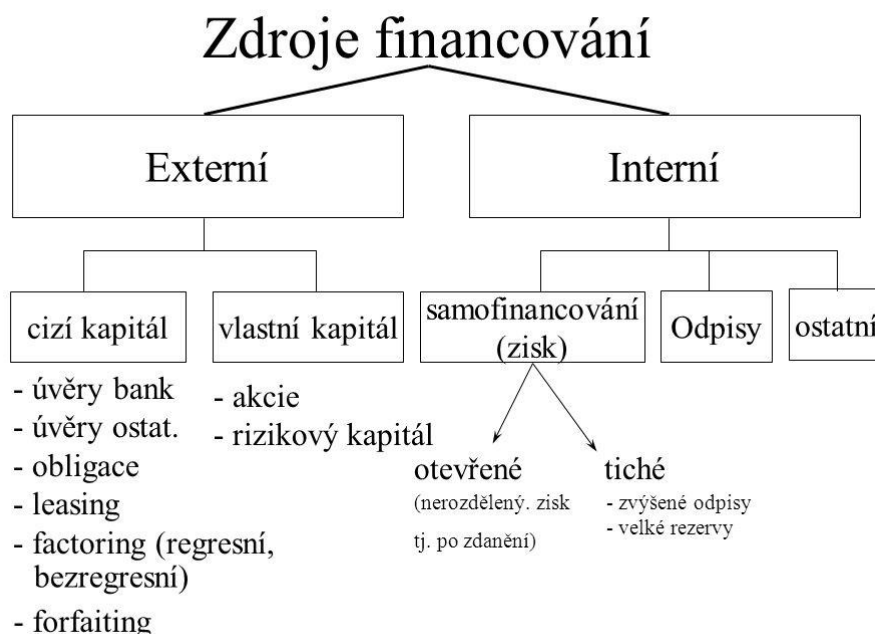
Členění druhů financování

Podnik může na základě svého uvážení financovat svoji činnost různými způsoby, na které je pohlíženo z různých hledisek, mezi tato hlediska dle Režňákové (2012, s. 24) a Černoorského (2011, s. 268) patří:

- Podle vlastnictví finančních zdrojů:
  - vlastní,
  - cizí.
- Podle účelu (pravidelnosti) zdrojů:
  - běžné,
  - mimořádné.
- Podle původu zdrojů:
  - interní,
  - externí.

Na následujícím obrázku lze vyzorovat detailnější strukturu rozdělení potenciálních finančních možností podniku podle vlastnictví a původu zdrojů.

Obr. 5: Zdroje financování (Šmíd, 2017)

2.1 Vlastní zdroje

Za vlastní zdroje (kapitál) považujeme veškeré prostředky vložené do podniku jeho majiteli (například základní kapitál), společníky či investory, například prostřednictvím emise akcií, patří sem ovšem i dary či dotace. Všechny tyto zmíněné vlastní zdroje jsou externího charakteru.

Dále sem pak patří i zdroje interního charakteru. Tyto prostředky jsou tvořeny vlastní činností podniku. Patří sem například kapitálové fondy, fondy ze zisku, nerozdělený zisk minulých let či zisk z běžného období. Tyto zdroje jsou v rozvaze podniku na straně pasiv, tudíž slouží k získání aktiv. Do této skupiny ovšem svým charakterem patří i odpisy jako potenciální zdroj financování (Režňáková, 2012, s. 24).

2.2 Cizí zdroje

Pakliže se podnik rozhodne financovat svou činnost pomocí cizích zdrojů, musí si počínat obezřetně. Takto získaný kapitál má totiž dluhový charakter, což znamená, že

poskytovatelé takovýchto zdrojů jsou v postavení věřitele, zatímco podnik, který se rozhodl svou činnost financovat zmíněným způsobem, se stává dlužníkem a musí počítat s určitou mírou rizika. Hrozí totiž situace, kdy dlužník nebude schopen dostát svým závazkům. Podnik s kapitálem pocházejícím z cizích zdrojů může disponovat pouze po omezenou, zpravidla předem sjednanou, dobu.

Poskytovateli za poskytnutí kapitálu náleží po uplynutí sjednané lhůty odměna v podobě smluvně stanoveného úroku z nesplaceného dluhu. Věřitel neručí za závazky podniku (nenese riziko), nemá právo se podílet na řízení společnosti dlužníka a často si žádá postupné splácení dluhu z důvodu snahy snížit riziko neschopnosti dlužníka hradit. Cizí zdroje financování mají zpravidla externí charakter a typickými zástupci jsou krátkodobé a dlouhodobé úvěry (bankovní, dodavatelské), leasing nebo faktoring a forfaiting. Příkladem cizích zdrojů interního charakteru jsou například rezervy (Režňáková, 2012, s. 24).

2.3 Běžné financování

Tato forma financování je pro podnik nejběžnější a nejdůležitější. Jde o typ financování, který zajišťuje běžný provoz podniku. Podnik se tímto způsobem snaží financovat oběžný majetek (hrubý pracovní kapitál), pracuje tu tudíž především s krátkodobými zdroji. Běžné financování má mimo jiné na starosti nákup materiálu, paliva, energií a jiné provozní náklady, výplatu mezd zaměstnancům, placení daní a jiných krátkodobých závazků a dalších výdajů. Tyto výdaje jsou často hrazeny z tržeb (Synek, 2011, s. 332).

2.4 Mimořádné financování

Jak již název napovídá, tento typ financování se dle Synka (2011, s. 332) zaměřuje na neobvyklé události, kterým může být společnost v průběhu podnikání vystavena. Tyto situace bývají velice individuální, případný postup ovšem bývá zpravidla pevně stanoven.

Patří sem například:

- založení podniku,
- expanze podniku,
- spojování, sanace či likvidace,
- další mimořádné situace.

U **založení podniku** se jedná zpravidla o jednosměrný tok peněz, který má zajistit finance na případné pořízení budov a pozemků, strojů, počáteční zásobu surovin, materiálu a také prvotní rezervu na mzdy zaměstnancům do té doby, než začnou podniku plynout z jeho činnosti příjmy (Režňáková, 2012, s. 27, 30).

Expanze podniku je dle Režňákové (2012, s. 27, 30) spojena s novými investičními možnostmi na základě dostupných finančních prostředků. Pokud chce podnik expandovat, nemusí nutně disponovat svými vlastními prostředky a může své investice financovat z externích zdrojů. Investice do rozvoje společnosti totiž mohou být stěžejní v udržení kroku s konkurencí, společnost může jinak riskovat ztrátu konkurenční výhody a následný odliv zákazníků ke konkurenci. Podnik by měl ovšem automaticky uvažovat o investování svých vlastních volných finančních prostředků, jinak bude bezprostředně čelit nákladům obětované příležitosti.

Společnost může své prostředky investovat do rozvoje nových technologií, či nákupu nových prostředků pro chod společnosti (renovace, nákup další budovy, nové stroje) nebo může nakoupit cizí akcie či dluhopisy, státní a podnikové obligace a další.

Spojení, sanace či likvidace společnosti jsou všechno situace vztahující se ke snaze o finanční stabilizaci podniku či o jeho co možná finančně nejefektivnější likvidaci. Spojením s jinou společností by podnik mohl dosáhnout finanční stability na základě sdílených příjmů i výdajů. Podnik se také může rozhodnout své zdroje financí restrukturalizovat prostřednictvím sanace a obnovit tak svou finanční výkonnost. V případě likvidace společnosti je nutno brát v úvahu potenciální dodatečné náklady spojené s ukončením podnikatelské činnosti. Ve všech těchto případech se podnik zpravidla obrací

na specializované subjekty, které se podobnou problematikou zabývají (Synek, 2012, s. 435).

Mezi **další mimořádné situace**, se kterými se mohou pojít dodatečné náklady, jsou například živelné pohromy, krádeže či nějaké poškození podniku jeho zaměstnancem. Většinou jsou společnosti na takovéto případy připraveny a tyto situace jsou financovány z rezerv či pojistek.

2.5 Interní zdroje

Na rozdíl od externích zdrojů, jsou ty interní dle Černohorského (2011, s. 268) tvořeny uvnitř podniku, což znamená, že společnost využívá financí, které vznikly na základě vlastní podnikatelské činnosti. Mluvíme tak o tzv. samofinancování. Pojem interní zdroje financování je mnohem užší než vlastní zdroje. Vlastní zdroje financování totiž mohou nabývat interního i externího charakteru a byla by chyba tyto dva termíny zaměňovat.

Mezi **výhody** samofinancování patří snížení rizika potenciálního zadlužení pomocí externích zdrojů, možnost financování rizikových investic, které se za normální okolností obtížně financují externími zdroji či že se podnik nemusí potýkat s větším počtem akcionářů a věřitelů.

Naopak mezi **nevýhody** jednoznačně patří nestabilita samofinancování jako finančního zdroje. Výše zisku je ovlivněna velkým množstvím faktorů a stejně tak způsoby jeho rozdělování. Navíc jde o poměrně drahý zdroj, náklady na vytvoření zisku jsou opět velmi variabilní.

2.5.1 Odpisy

Odpisy vyjadřují postupné opotřebení majetku, jsou sice charakterizovány jako náklad, ve skutečnosti však může jít o potenciálně stabilní zdroj financování, protože účetní odpisy snižují zisk a mohou tak ve výsledku ovlivnit i výši daně z příjmů. Odpisy jsou děleny na účetní a daňové.

Účetní odpisy dle Vebera (2012, s. 105) zaznamenávají skutečné opotřebení odpisovaného majetku. Vypočítávají se zpravidla měsíčně a zaznamenávají se do nákladů. Nevykazují se v daňové evidenci a neovlivňují tak základ daně.

Daňové odpisy se řídí jinými pravidly. Pro účely daňových odpisů je majetek rozdělen do šesti různých skupin. Jsou vypočítávány ročně. Tyto odpisy mohou sloužit jako potenciálně stabilní zdroj příjmů, poněvadž mohou snižovat zisk a tím pádem i základ daně z příjmů. Podnik si může zvolit dvě metody daňových odpisů – zrychlené a rovnoměrné. Metodu zrychleného (degresivního) odpisování si podniky mohou zvolit z důvodu předpokladu vyššího opotřebení v dřívějších letech užívání majetku a mohou si tak z počátku znatelněji snížit základ daně. Rovnoměrný způsob podniky volí v případě, že chtějí svůj daňový základ snižovat v průběhu odpisovaných let rovnoměrně. Jakmile se podnik rozhodne pro jeden typ odpisování, už ho nesmí měnit. Podnik si ovšem může zvolit dle uvážení jinou metodu na každý nově nabytý dlouhodobý majetek, který byl převzat do užívání. Daňové odpisy se mohou od účetních znatelně lišit, tyto odpisy se dají například v plné výši uplatnit i na majetek pořízený těsně před koncem roku i přes to, že reálně k žádnému opotřebení vlastně nedošlo. Proto je nutné od sebe účetní i daňové odpisy odlišovat (Veber, 2012, s. 105).

2.5.2 Nerozdělený zisk

Zisk je pro podnik významným typem financování. Ziskem může podnik financovat mnoho svých aktivit. Patří sem například rozdělení zisku mezi společníky, převod do rezervního fondu, úhrada možných závazků či například investice do rozvoje. Po rozdělení zisku může podniku zůstat tzv. nerozdělený (či také zadržovaný) zisk. Cenou za existenci nerozdělného zisku v podniku jsou podle Černohorského (2011, s. 269) tzv. „náklady obětované příležitosti“, tj. ušlý zisk z nevyužití těchto prostředků. Dle účetního rozdělení lze nerozdělený zisk členit na nerozdělený zisk z běžného období a minulých let. Společnost může dle uvážení s nerozděleným ziskem dále disponovat a financovat své činnosti.

2.5.3 Dlouhodobé rezervy

U dlouhodobých rezerv zpravidla známe jejich účel v době tvorby. Jsou tvořeny z důvodu plánované investice nebo jako pojistka v případě nějaké nepředpokládané situace v budoucnu. Mezi tyto případy může například patřit momentální finanční tíseň vedoucí k neschopnosti hradit své závazky (mzdy zaměstnancům, dodavatelské závazky). Častým důvodem pro tvorbu dlouhodobých rezerv jsou také očekávané opravy dlouhodobého majetku (Černohorský, 2011, s. 269).

2.6 Externí zdroje

Při financování podniku externími zdroji dochází dle Marriotiho (2014) k navýšení podnikového kapitálu, což vede i k navýšení majetku (aktiv) společnosti. Takovéto zdroje jsou charakterizovány tím, že vznikly mimo podnik, jsou poskytovány cizími subjekty a to bez ohledu na jejich povahu, patří sem mimo jiné další podniky (dodavatelé), banky, pojišťovny či stát. Externí zdroje mohou podniku zajistit snadný přístup k financím, což podniku umožňuje rychlejší rozvoj a snazší chod a následně pak mohou přispět ke snazší tvorbě zisku, který se pak využívá jako interní zdroj financování.

Podnik má v dnešní době k dispozici celou řadu potenciálních externích zdrojů, kterými může financovat svoji činnost. Na rozdíl od interních zdrojů jsou ovšem podniky závislé na věřitelích nebo na solidárnosti dárců. Forma externího zdroje záleží na možnostech a požadavcích investice, jež podnik potřebuje financovat (Černohorský, 2011, s. 269-270).

2.6.1 Emise akcií

Financování formou akcií se řadí svým charakterem mezi vlastní externí zdroje financování. Tento druh financování je specifický pro akciovou společnost. Investoři, kteří se rozhodnou pro nákup emitovaných akcií, tím zvyšují podniku základní kapitál a poskytují tak společnosti peněžní prostředky na její chod. Z investora se tak stává akcionář a získává tudíž práva i povinnosti, která jsou spojená s držbou akcií. Mezi tato práva dle zákona o obchodních korporacích., patří například právo na podílení se na řízení

podniku, na jeho případném zisku a potenciálním likvidačním zůstatku při zrušení společnosti likvidací (Režňáková, 2012, s. 61–63).

2.6.2 Emise dluhopisů

Dluhopis patří mezi cenné papíry a podnik díky jejich emisi může dle Černohorského (2011, s. 270) získat dodatečný kapitál. Práva spojená s vlastnictvím tohoto cenného papíru majiteli zaručují vyplacení dlužné částky ve jmenovité hodnotě k určitému stanovenému datu, ke kterému je emitent dluhopisu povinen svým závazkům dostát. Podnikové dluhopisy se zpravidla zařazují mezi dlouhodobé cenné papíry a jejich splatnost je nejčastěji udávána v rozmezí 10 až 20 let. Na rozdíl od akcií, které vykazují určité podobné vlastnosti, majitel dluhopisu nemá právo na účast v řízení podniku, který dluhopis emitoval.

Emise dluhopisů zvyšuje celkovou zadluženost podniku, čímž roste i jeho finanční riziko. Podniky by si tak v případě, že se rozhodnou financovat svoji činnost pomocí dluhopisů, měly počínat obezřetně a dbát na udržení finanční stability.

2.6.3 Rizikový kapitál a business angels

Jak uvádí Rajchlová (2013), rizikový kapitál (venture capital) má charakter soukromého kapitálu a většinou slouží jako zdroj financování začínajících společností, které mají problémy s počátečním financováním jejich chodu. Rizikový kapitál, jak již ostatně napovídá název, je velmi rizikovou formou investice, poněvadž neexistuje žádná reálná záruka, že bude takto podpořený podnik v budoucnu úspěšný.

Podniky získávají tento kapitál prostřednictvím **fondů soukromého kapitálu**. Do těchto fondů investují investoři své volné finanční prostředky. Tyto fondy jsou spravovány skupinou profesionálních investorů, kteří se specializují na vyhledávání podniků, které mají potenciál ekonomického růstu a značně se odlišují od jejich konkurence.

Podobným způsobem funguje i financování prostřednictvím tzv. **business angels**. Business angels jsou soukromí investoři, kteří nevyužívají fondů soukromého kapitálu, ale svůj vlastní kapitál. Dalším rozdílem je, že tento investor je často osobně zainteresovaný do jím zvoleného podniku a kromě financí do společnosti přináší i své know-how, případně své znalosti a kontakty v oboru (Režňáková, 2012, s. 39).

2.6.4 Faktoring a forfaiting

Faktoring podle Režňákové (2012, s. 95–96) spočívá v úplatném postoupení krátkodobé pohledávky před datem její splatnosti faktorovi. Faktoringová společnost před uzavření smlouvy o postoupení pohledávky dojedná podmínky poskytnutí jejich služeb. Faktoringové společnosti za tuto službu náleží odměna, jejíž výše je stanovena podle hodnoty postupované pohledávky. Podnik získává finanční prostředky, zpravidla ve výši 60–80 % hodnoty pohledávky. Faktor bývá nejčastěji součástí některé bankovní skupiny

Forfaiting funguje na podobné principu jako faktoring, ale zaměřuje se na postupování středně a dlouhodobých pohledávek před datem jejich splatnosti. Mezi pohledávky, které mohou být takto postoupeny, patří například akreditivy a dluhopisy. Tyto pohledávky musí být (na rozdíl od faktoringu) něčím zajištěné, převážně bankovním avalem či bankovní zárukou. Stejně jako u faktoringu, forfaiter za své služby požaduje odměnu, jejíž výše je stanovena ve smlouvě o postoupení pohledávky. Forfaiter opět zpravidla patří do nějaké bankovní skupiny (Režňáková, 2012, s. 97).

2.6.5 Dotace

Dotace je zvláštní forma poskytování peněžních prostředků. Tyto prostředky jsou poskytovány z některého z veřejných rozpočtů (fondy EU, státní rozpočet, rozpočty územní samosprávy). Největší výhodou pro podnik je jednosměrnost tohoto transferu, dotace je zpravidla nevratná. V dnešní době existuje spousta dotačních možností a programů na rozvoj a podporu podnikání.

Základní dělení dotací je na přímé a nepřímé. Přímé dotace pro podnikatele znamenají bezprostřední přísun finančních prostředků (účelové dotace). Nepřímé znamenají pro podnik snížení výdajů (daňové úlevy.) (Pelikánová, 2016, s. 45–46).

2.6.6 Úvěry

Úvěry patří mezi velice rozšířenou formu externího financování. Podle Režňákové (2012, s. 81–82) mají podobu cizího externího zdroje financování. Existují úvěry bankovní a nebankovní. Bankovní typ úvěru má vždy peněžní podobu a představuje vztah mezi dlužníkem (podnik) a věřitelem (banka), dlužník se zavazuje ve stanovené době splatit jistinu dluhu. Cenou úvěru je předem stanovený úrok. Základní rozdělení bankovních úvěrů je na krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé. Úvěry mohou být účelové (mohou být použity pouze na předem smluvně stanovený účel) i bezúčelové. Základní typy bankovních úvěrů jsou kontokorentní úvěr, lombardní úvěr, eskontní úvěr, akceptační úvěr, avalový úvěr, revolvingový úvěr, hypoteční úvěr, aj.

Kontokorentní úvěr se řadí mezi krátkodobé bankovní úvěry, to znamená, že má maximální splatnost do jednoho roku. Úvěr lze čerpat v průběhu roku opakovaně a lze čerpat i do záporného zůstatku. Splacení úvěru je dosaženo opětovného nabytí kladného zůstatku a dorovnat tím částku úvěru i se sjednanými úroky. Při uzavření úvěru je sjednána i maximální možná debetní částka, kterou může dlužník čerpat (Režňáková, 2012, s. 86).

Lombardní úvěr je dle Rejnuše (2014, s. 99) úvěr, který je zaštitěn zástavou movitých věcí, především cenných papírů a cenností (drahé kovy, šperky, jiné). Je zpravidla levnější, než kontokorent a dlužník není povinen bance zástavu prodat v případě, že řádně úvěr splatí. Zpravidla má splatnost do jednoho roku.

Eskontní úvěr je typ úvěru, který je poskytován na základě odkupu (eskontu) směnky bankou před dobou její splatnosti. Po odkupu obdrží majitel směnky peněžní prostředky, které jsou ovšem poníženy o výši diskontu, který je srážen z hodnoty eskontované směnky. Banka se takto stává majitelem směnky a má právo na úhradu výše hodnoty směnečné sumy od dlužníka. Pokud ovšem směnečný dlužník neuhradí, banka bude požadovat

uhrazení částky po věřiteli. Opět se obvykle jedná o krátkodobý úvěr (Režňáková, 2012, s. 86–87).

Akceptační úvěr svým charakterem podle Rejnuše (2014, s. 102–103) patří do skupiny závazkových úvěrů. Banka se v tomto případě zaváže uhradit za podnik směnečnou pohledávku prostřednictvím akceptace směnky, kterou na ni společnost vystavila. Banka se tím stává hlavním směnečným dlužníkem. Podniku tak neplynou reálné peněžní prostředky, ale má garanci, že za něj banka dluh uhradí. Banka tak propůjčuje své dobré jméno, což činí takovou směnku velice atraktivní. Podnik je povinen do lhůty splatnosti směnky její výši proplatit. Banka si za své služby účtuje tzv. akceptační provizi. Opět se většinou jedná o krátkodobý úvěr.

Avalový úvěr je podobně jako úvěr akceptační závazkovým úvěrem. Tento typ úvěru si je s akceptačním úvěrem velmi podobný, rozdíl je v tom, že na rozdíl od akceptačního úvěru, kde banka vystupovala jako hlavní dlužník, tady figuruje pouze jako dlužník vedlejší. Banka tu zajišťuje podniku jakousi pojistku, v případě, že by podnik nebyl schopen svého závazku dostát, hradí banka za něj. Banka si v tomto případě za své služby účtuje tzv. „avalovou provizi“, která je zpravidla poměrově nižší, než akceptační. Avalový úvěr má také charakter krátkodobého úvěru (Rejnuš, 2014, s. 104).

Revolvingový úvěr nabývá středně až dlouhodobého charakteru. Podnik si s bankou v tomto případě sjednává tzv. úvěrový rámec, jehož výše stanovuje, jakou maximální možnou částku může společnost opakovaně čerpat. Jakmile dlužník část nebo celou výši dluhu uhradí, má opět možnost do výše úvěrového rámce čerpat (Černohorský, 2011, s. 232).

Hypotéční úvěr je dle Černohorského (2011, s. 232) dlouhodobého charakteru, často sjednáván i na několik desetiletí. Tento typ úvěru je charakterizován zástavním právem k nemovitosti na území ČR. Hypotéční úvěr může být účelový (striktně vázaný na nějakou formu investice do nemovitosti) nebo neúčelový, tzv. americká hypotéka (opět zástavní právo na nemovitosti, avšak peněžní prostředky z úvěru lze použít na cokoliv).

Jiné úvěry – mezi další formy úvěrů, které se při financování podnikatelské činnosti mohou vyskytnout, patří úvěry nebankovní. Sem patří například úvěry dodavatelské a odběratelské. **Dodavatelský úvěr** pro podnik v praxi znamená, že dodavatel poskytne zboží či služby a přitom se uvolí k odložení platby či její rozvržení na splátky. **Odběratelský úvěr** znamená přesný opak – odběratel podniku (který v tomto případě vystupuje jako dodavatel) poskytne zálohu, za kterou mu podnik slíbí dodat zboží či službu v dojednané lhůtě.

2.6.7 Leasing

Leasing pro podnik představuje potenciální zdroj financování, který má podobu pronájmu movitostí či nemovitostí. Charakteristickým rysem leasingu je, že podnik, který na základě leasingové smlouvy předmět leasingu využívá, se nestává v průběhu pronajímání jeho majitelem. Leasing tedy lze chápat jako dohodu mezi leasingovou společností a nájemcem o právu na užití předmětu za úplatu (nájemné) na předem stanovenou dobu. Tento typ financování podniky volí v případě, že se jim tato aktiva nevyplatí pořizovat ze svých vlastních prostředků a postačí jim pronájem (Černohorský, 2011, s. 271).

3 Místní akční skupiny

Místní akční skupiny (dále jen MAS) jsou dle NS MAS definovány jako neziskové organizace zabývající se především podporou lokálního rozvoje. Anglický ekvivalent pro MAS je Local action group (LAG). Tento název lze běžně najít i v rámci MAS působících v České republice. Činnost MAS se zaměřuje na ekonomické a sociální zájmy různých subjektů. Mezi tyto objekty mohou například patřit města, obce, spolky, fyzické a právnické osoby apod.

Většina MAS v ČR je součástí Národní sítě Místních akčních skupin České republiky (dále jen NS MAS ČR). Nejčastějším důvodem pro vznik MAS je zpravidla nějaký lokální společný záměr. Strategie, se kterými tyto skupiny operují, jsou zpravidla zpracovávány ze středně až dlouhodobé hlediska, konkrétně na 3 až 7 let. MAS jsou často financovány z cizích i vlastních zdrojů. Vlastními zdroji jsou v tomto případě myšleny příspěvky členů jednotlivých MAS, cizími především dotace, granty a dary (NS MAS, 2017).

MAS v ČR jsou podle NS MAS popisovány jako nezávislé organizace, zaměřující se především na rozvoj venkova a získávání finančních prostředků z fondů Evropské unie pro daný region, v němž působí, prostřednictvím metody zvané „Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale“, neboli LEADER. Primárním cílem MAS je zkvalitnění života na venkově, dále podpora zlepšování životního prostředí pomocí dotačních možností.

Hlavní náplní činnosti MAS je získávání finančních prostředků. Nejčastěji z dotačních fondů EU či různých grantů. Následně se starají o přerozdělování získaných finančních prostředků mezi jednotlivé projekty, které podporují. Mimo to i spolupracují s výše zmíněnými subjekty a pomáhají jim efektivně tvořit strategie týkající se konkrétních projektů (Šafářová, 2008).

3.1 Základní parametry místních akčních skupin

Jakožto právnická osoba, i MAS musí splňovat stanovené základní parametry. Tyto parametry se nevztahují pouze na samotné MAS, ale často i na území, na kterém operují. Dle oficiálních stránek Libereckého kraje týkajících se regionální rozvoje se jedná o tyto základní parametry:

- homogennost území,
- počet obyvatel v rozmezí 10 000 až 100 000,
- maximální hustota obyvatel na kilometr čtvereční 150,
- maximální možný podíl veřejného sektoru na chodu skupiny 50 %,
- MAS musí mít stanoven statut, stanovy, organizační řád, strukturu a být oficiálně registrována u Ministerstva vnitra ČR,
- činnost MAS koresponduje s metodou LEADER (Liberecký kraj, 2017).

3.2 Metoda LEADER

Název této metody pochází z francouzského pojmu zvané „Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale“, odtud zkratka LEADER. V předkladu do češtiny lze tuto metodu chápat jako „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“. Tato metoda vznikla v roce 1991 v rámci EU, avšak začíná být v ČR oficiálně využívána až roku 2004. Právě zavedení užívání LEADERu v ČR byl podnětem pro obrovský boom v rozvoji MAS na území ČR. Největší rozvoj MAS zažily v následujících dvou letech. V tomto období vzniká na našem území nejvíce nových MAS (NS MAS, 2017).

V programovém období 2007–2013 byla dle NS MAS metoda LEADER oficiálně začleněna do Programu rozvoje venkova České republiky (dále jen PRV). Do tohoto programu bylo vybráno celkem 112 MAS působících na území ČR. Objem finanční podpory pro tyto MAS byl stanoven ve zmiňovaném období na 4,5 mld. Kč. Metoda je momentálně využívána i v rámci nového programového období 2014–2020. V tomto období vzniká nový program – Komunitně vedený místní rozvoj (dále jen CLLD), což je vlastně následník metody LEADER. CLLD již podporuje i další operační programy (dále jen OP). Program PRV nadále pokračuje v rámci CLLD a MAS, které jsou do něho zapojeny, mohou i nadále čerpat finance. MAS, které chtějí zapojit do programu CLLD

musí splňovat základní parametry. Splněním parametrů MAS prokáží, že jsou schopny efektivně využít jim alokované zdroje. Tyto standardy byly dle Dohody o partnerství vytvořeny Ministerstvem zemědělství. MAS, které mají zájem, mohou po splnění požadovaných standardů podat žádost o podpory jejich strategií u Ministerstva pro místní rozvoj. Tyto standardy jsou totožné se 7 základními principy metody LEADER, a patří sem:

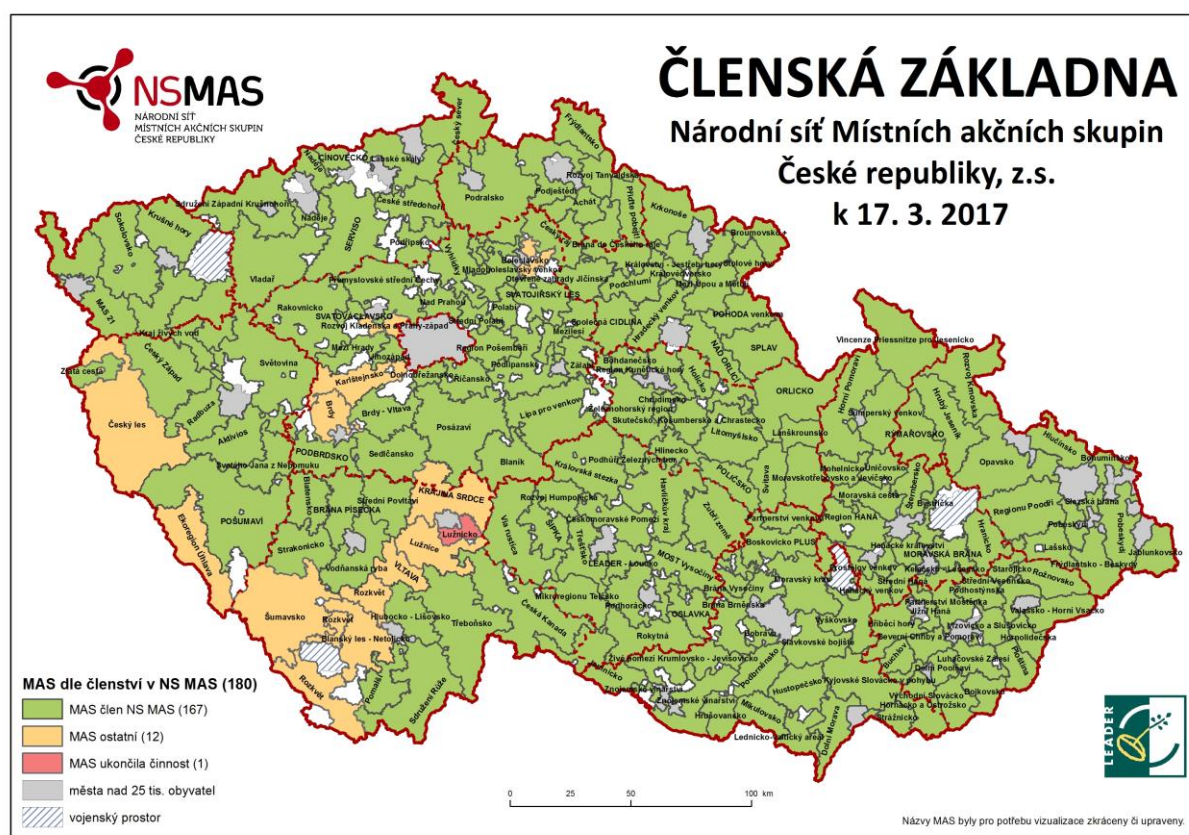
- přístup vycházející ze zkušeností z dané oblasti,
- přístup „bottom up“ při tvorbě i aplikaci strategie,
- přístup založený na vzájemném partnerství jednotlivých MAS,
- tvorba informačních sítí
- inovace v rámci venkovské problematiky,
- integrovaný přístup v rámci akcí MAS,
- mezinárodní i národní spolupráce (NS MAS, 2015).

3.3 Místní akční skupiny na území České republiky

V České republice se začaly první MAS objevovat kolem roku 2003. Tento rozvoj byl úzce spojen se zavedením iniciativy LEADER na naše území. Momentálně v ČR působí téměř 200 MAS. Jak již bylo zmíněno, většina MAS je zapojena do NS MAS. Členství v této organizaci je pro jednotlivé MAS nepovinné, avšak pro členy velmi výhodné. Tato síť podporuje činnosti MAS a hájí jejich společné zájmy. Konkrétně je do této organizace zapojeno k 17. 3 2017 167 členů v rámci celé ČR, v rámci MAS působících v Libereckém kraji je to všech 9 skupin, které se zde nacházejí. Právní formy těchto skupin jsou především zapsané spolky a obecně prospěšné společnosti (dále jen o.p.s.), výjimkou je Mladoboleslavský venkov, jehož právní forma je zapsaný ústav (NS MAS, 2017).

Dle údajů z roku 2014 dostupných na oficiálních internetových stránkách NS MAS vyplývá, že MAS operovaly na území 5 727 obcí, což je 91,59 % všech obcí nacházejících se v ČR. Celkem v těchto obcích žije 55,85 % obyvatelstva. Z těchto obcí bylo přímo zapojeno do činnosti jednotlivých MAS celkem 4 721, což je 75,50 % všech obcí. Momentálně jsou tyto hodnoty ještě vyšší, z důvodu dalšího zapojování se obcí do činností MAS, konkrétní počty ovšem nejsou dostupné.

I přes velké množství MAS operujících na území ČR zde ovšem existují oblasti mimo jejich působení. Jednou z možných příčin je, že daná oblast nesplňuje některý z výše stanovených parametrů pro MAS. Další z příčin může být nezáměr subjektů, které v dané oblasti působí, o spolupráci. V takovém případě lze doporučení o zapojení pouze doporučit, nelze nařídit. Na následujícím obrázku č. 6 lze spatřit členskou základnu MAS sídlících v ČR, jejich oblast působení a nezapojené oblasti, tzv. „bílá místa“. Z obrázku je také patrné, které MAS jsou součástí NS MAS a které nikoli (MZe, 2017).

Obr. 6: Členská základna místních akčních skupin (NS MAS, 2017)

3.3.1 Místní akční skupiny na území Libereckého kraje

Momentálně na území Libereckého kraje sídlí 6 MAS. Svou územní působností sem ovšem patří další 3, které sídlí mimo Liberecký kraj. Všechny tyto skupiny jsou součástí NS MAS. Z oficiálních údajů z roku 2014 vyplývá, že MAS v Libereckém kraji operovaly na území 207 obcí, což je 96,28 % všech obcí v kraji. Z těchto obcí bylo přímo zapojeno

do činností MAS celkem 149, neboli 69,30 % všech obcí. I v Libereckém kraji byl zaznamenán nárůst těchto hodnot, konkrétní údaje ovšem nejsou známy. Následující tabulka obsahuje základní informace o MAS působících na území Libereckého kraje (KS MAS, 2017).

Tab. 2: Základní informace o místních akčních skupinách v Libereckém kraji

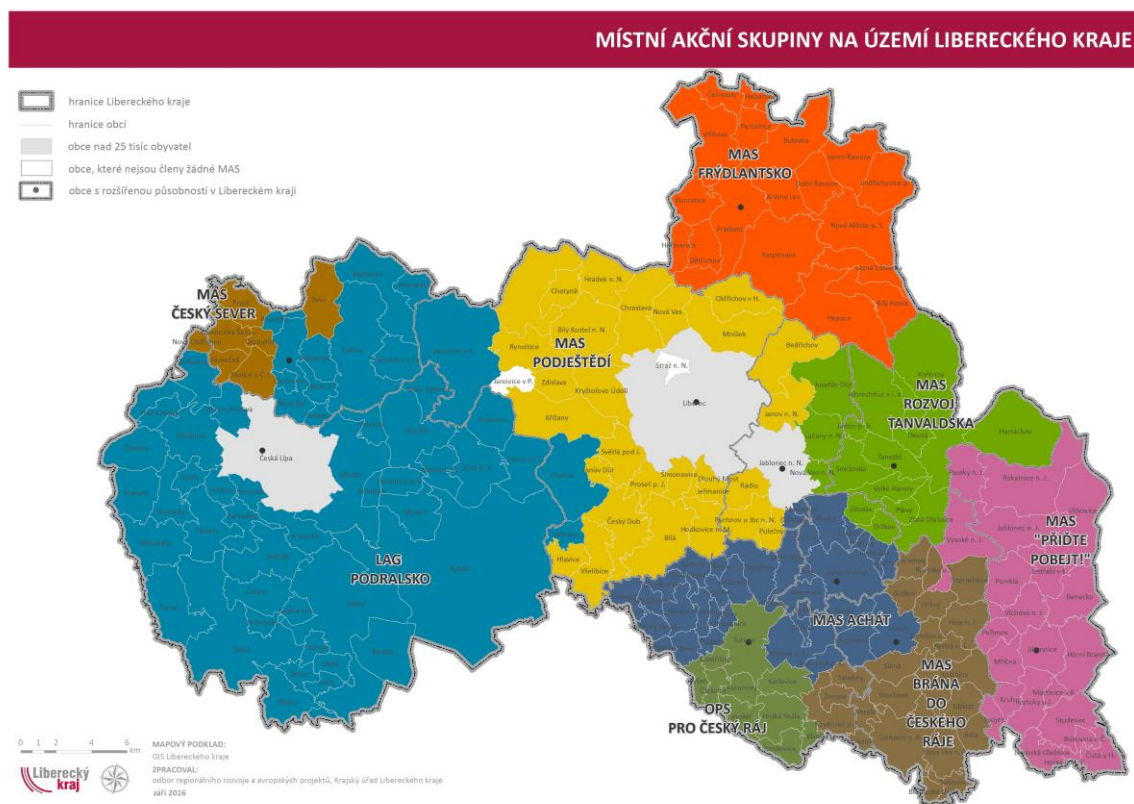
Název MAS	Sídlo	Hlavní působnost (kraj)	Rok vzniku
LAG Podralsko z.s.	Zahrádky	Liberecký	2004
MAS Brána do Českého ráje z.s.	Libuň	Královéhradecký	2006
MAS „Přid'te pobejt!“ z.s.	Jilemnice	Liberecký	2004
MAS Achát z.s.	Jenišovice	Liberecký	2005
Rozvoj Tanvaldska z.s.	Jiřetín pod Bukovou	Liberecký	2005
MAS Frýdlantsko z.s.	Frýdlant	Liberecký	2004
Místní akční skupina Podještědí z.s.	Proseč pod Ještědem	Liberecký	2004
Obecně prospěšná společnost pro Český ráj	Sobotka	Královéhradecký	2003
MAS Český sever z.s.	Varnsdorf	Ústecký	2004

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných ze seznamu MAS uveřejněném na internetových stránkách NS MAS

Následující obrázek č. 7 podrobně zobrazuje územní působnosti jednotlivých MAS. Je jasně patrné, že LAG Podralsko spravuje největší území a naopak MAS Český sever, která sídlí v Ústeckém kraji, na nejmenší. I v Libereckém kraji lze nalézt tzv. „bílá místa“, tj. oblasti nesplňující základní parametry pro potřeby MAS či projevující nezáměr o zapojení do jejich činností. Jmenovitě jde o území měst České Lípy, Liberce a Jablonce nad Nisou, která přesahují maximální možný počet obyvatel, tj. 25 000. Dále

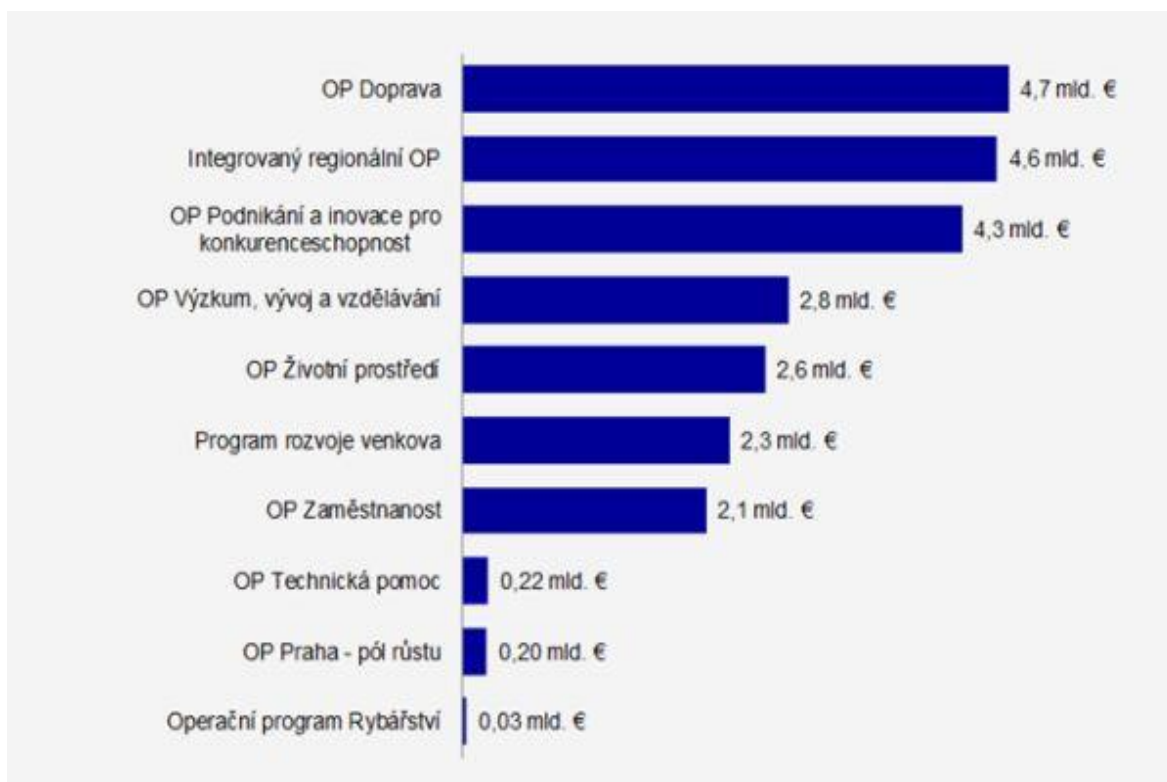
pak jde o území obcí Stráže nad Nisou a Janovic v Podještědí, která nemají momentálně zájem o spolupráci.

Obr. 7: Místní akční skupiny na území Libereckého kraje (Liberecký kraj, 2017)

4 Dotační možnosti Místních akčních skupin

Hlavní pracovní náplní MAS dle oficiálních internetových stránek Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen MMR) je získávání finančních prostředků a jejich následná alokace mezi žadatele. MAS tak v tomto případě vystupují v roli zprostředkovatele. Primárními zdroji jsou Evropské strukturální a investiční fondy (dále jen ESIF), ze kterých jsou pak dále financovány OP. Sekundárními zdroji jsou jednotlivé dotační programy vyhlašované státem, krajem, obcemi aj. Programová období ESIF bývají zpravidla sedmiletá. Předěšlé období běželo v rozmezí let 2007–2014, současné trvá od roku 2014 do roku 2020. Dne 28. 12. 2014 byly usnesením vlády ČR č. 867 vymezeny OP dotovány částečně z fondů ESIF a částečně ze státního rozpočtu, které zobrazuje následující obrázek č.8 (MMR, 2017).

Obr. 8: Operační programy a alokované zdroje (MMR, 2017)

Z grafu je patrné, že největší podíl z celkové rozdělené částky připadl na OP Doprava a naopak nejmenší částkou byl podpořen OP Rybářství. Pozitivní je, že Integrovaný regionální OP (dále jen IROP) a PRV, byly dohromady podpořeny 6,9 mld. EUR. Tyto dva OP jsou nejčastěji a největší mírou využívanými dotačními možnostmi MAS. Díky těmto OP mohou malé a střední podniky žádat o dotace k rozvoji svého podnikání. Samotné programy se zaměřují na schopnost firem rozvíjet se po technologické stránce, podporu realizace nových podnikatelských záměrů, modernizaci infrastruktur, která umožní efektivnější využívání obnovitelných zdrojů energie, především v rámci zemědělské činnosti, a na zprostředkování informací pomocí moderních komunikačních technologií. Všechny OP, výše zobrazené na grafu č. 8, jsou součástí fondů ESIF. Celkově bylo z ESIF pro ČR uvolněno bezmála 24 mld. EUR, což je přibližně 644 mld. Kč.

4.1 Členění Evropských strukturálních a investičních fondů

ESIF jsou soborem 5 fondů, obsahujících širokou paletu finančních nástrojů, které podporující hospodářský rozvoj jednotlivých členských států EU a snižující socioekonomické rozdíly z mezinárodního i regionálního hlediska v rámci uplatňování kohezní politiky. Mezi ESIF dle informací dostupných na oficiálních stránkách MMR patří:

Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), který se zabývá především podporou ekonomického růstu členů EU prostřednictvím podpory konkurenceschopnosti lokálních společností a také tvorby nových pracovních míst. EFRR je jedním z vedlejších zdrojů pro podporu malých a středních podniků prostřednictvím MAS. Tento fond je ze všech ESIF nejobjemnější, v novém programovém období 2014–2020 bylo do tohoto fondu vyhrazeno 11,94 mld. EUR (MMR, 2017).

Fond soudržnosti (FS) patří mezi investiční fondy. Hlavním cílem FS je odstranit hospodářské a sociální rozdíly za podpory trvale udržitelného rozvoje. Finanční zdroje z tohoto fondu jsou využívány na relativně velké projekty týkajících se životního prostředí a dopravy v rámci EU. Tyto prostředky mají právo získat členské státy EU, jejichž

Hrubý národní důchod (HND) je nižší než 90 % průměru členů EU. Co se týká objemu finančních prostředků, je FS s vyhrazenými 6,25 mld. EUR druhý největší (MMR, 2017).

Evropský sociální fond (ESF) se zabývá především lidskými zdroji. Nejvýznamnější úlohu tu hraje sociální podnikání. ESF pomáhá zlepšovat příležitosti pro zaměstnání a také umožňuje snazší přístup ke kvalitnímu vzdělání. Jedním z hlavních cílů ESF je podpora sociálně znevýhodněných skupin lidí ve snaze vstoupit na trh práce. ESF se ovšem také věnuje podpoře osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) v počátečních fázích jejich podnikatelské činnosti. Schválená výše zdrojů na nové programové období 2014–2020 je 3,43 mld. EUR (MMR, 2017).

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) je dalším z finančních nástrojů kohezní politiky EU. Tento fond podporuje zemědělskou činnost. Prostředky plynoucí z EZFRV jsou využívány při rozvoji zemědělství, lesnictví, podporují ovšem i stav životního prostředí a krajiny na venkově. V ČR jsou z tohoto fondu hrazeny investice v rámci PRV a tím se stává hlavním zdrojem financování malých a středních podniků prostřednictvím MAS. Celkově bylo do EZRV vyhrazeno pro stávající období 2,3 mld. EUR (MMR, 2017).

Evropský námořní a rybářský fond (ENRF) má ze všech předešlých ESIF nejužší zaměření. Zabývá se podporou udržitelného rozvoje vnitrozemského i mořského rybolovu jednotlivých členů EU a podporuje konkurenceschopnost v tomto odvětví. V porovnání s předešlými fondy je ENRF i objemově nejmenší, na nové programové období 2014–2020 bylo k alokaci schváleno pouze 30 mil. EUR (MMR, 2017).

4.2 Integrovaný regionální operační program

Integrovaný regionální operační program (IROP) je jeden z operačních programů, které mohou MAS využít při získávání potřebných finančních zdrojů k alokaci. Spolu s PRV se jedná o jednu z nejvíce využívaných dotační možností MAS. IROP navazuje na celou řadu jiných OP, jmenovitě například Integrovaný operační program (IOP) nebo regionální operační programy (ROP), které byly využívány v předešlém programovém období

2007–2013. Hlavním rozdílem oproti předcházejícím OP IOP a ROP je především větší zaměření na konkrétní oblasti věnující se hlavně podpoře konkurenceschopnosti (MMR, 2017).

Pro programové období 2014–2020 byla stanovena celková výše možných alokovaných zdrojů pro ČR na zhruba 5,35 mld. EUR, 4,6 mld. EUR bylo poskytnuto z fondů ESIF, zbytek, kolem 750 mil. EUR pochází ze státního rozpočtu. V rámci poskytování dotačních titulů prostřednictvím MAS využívá IROP metody CLLD (prioritní osa 4). Tento program stanoven má 5 základních prioritních os (dále jen PO):

Prioritní osa 1 – Konkurenceschopné, dostupné a bezpečné regiony klade hlavní důraz na zlepšování konkurenceschopnosti jednotlivých regionů prostřednictvím zvyšování kvality infrastruktury. Konkrétně se jedná o modernizaci, rekonstrukci a opravy stávající infrastruktury, dále pak výstavba nových komunikací. Sem patří výstavby obchvatů, podjezdů apod. PO 1 se zabývá i výstavbou nových a rekonstrukcí starých cyklostezek. Sekundárně se tato osa věnuje i vytváření a údržbě vegetace podél výše zmíněných komunikací. Celkově bylo z rozpočtu IROP na tuto osu vyhrazeno přibližně 1,63 mld. EUR (Klimešová, 2017).

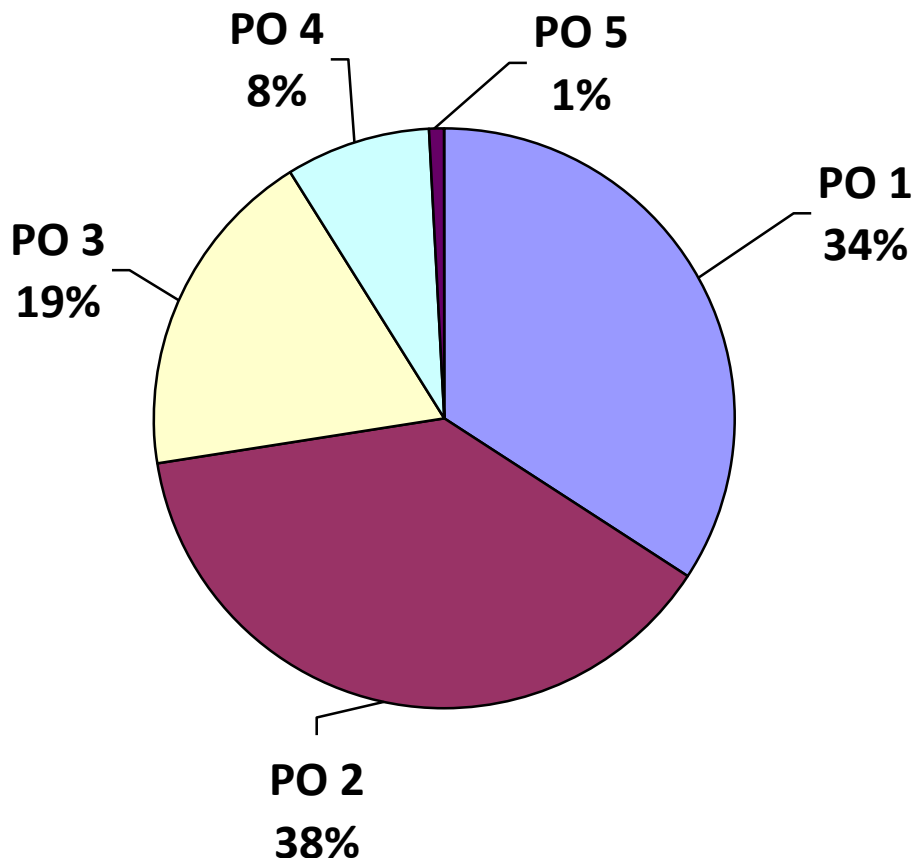
Prioritní osa 2 – Zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů se dle Klimešové (2017) věnuje především sociálním aspektům života ve městech i na venkově. IROP v rámci PO 2 financuje výstavbu a rekonstrukci bytových prostor sloužících k ubytování sociálně slabých jedinců. Velký podíl z vyhrazených financí bude také využit pro podporu sociálního podnikání, tj. vytváření nových pracovních míst, školení zaměstnanců, nákup potřebného vybavení apod. OS 2 se také zabývá podporou školství, v rámci čehož jsou financovány výstavby a rekonstrukce objektů souvisejících s výukou přírodovědných, technických a řemeslných oborů (dílny, laboratoře, učebny). Dalším sektorem podporovým PO 2 je oblast bydlení, v rámci které lze zažádat o dotaci na rekonstrukci (střechy, rozvodů apod.), zateplení či výměnu oken. Celkově bylo na PO 2 z rozpočtu IROP vyhrazeno přibližně 1,81 mld. EUR.

Prioritní osa 3 – Dobrá správa území a zefektivnění veřejných institucí se zabývá podporou institucí veřejné správy. Hlavním záměrem je zesílení ochrany přírodního a kulturního dědictví a jeho dalšího rozvoje. Prostřednictvím této podpory budou rekonstruovány národní nemovité památky a stavby zapsané na seznamu UNESCO. PO 3 se také věnuje modernizaci IT technologií v rámci informačních a komunikačních kanálů veřejné správy. IROP v rámci PO 3 bude také poskytovat dotace na pořízení územních a regulačních plánů nebo jiných odborných pozemkových studií. Do této oblasti priorit bylo vyhrazeno přibližně 888 mil. EUR (Klimešová, 2017).

Prioritní osa 4: Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) je, jak tvrdí Klimešová (2017), pro MAS nejdůležitější oblastí poskytování dotací v rámci programu IROP. PO 4 se přímo zabývá činnostmi MAS a jejich financováním. Tato osa přímo navazuje na předešlé tři a finančně i projektově se s nimi prolíná. Celkem bylo z rozpočtu vyhrazeno pro činnosti MAS přibližně 389 mil. EUR.

Prioritní osa 5: Technická pomoc je poslední a z finančního hlediska i nejmenší PO. Často bývá slučována s PO 4. V jejím rámci jsou financovány administrativní aspekty vyřizování dotací, konkrétně se může jednat o přípravné činnosti, zpracování strategií, vytváření informačních sítí týkajících se dotačních titulů a jiné provozní náklady. Maximální možný rozpočet na tuto oblast byl stanoven na 10 % z částky vyhrazené na PO 4, tudíž necelých 39 mil. EUR (Klimešová, 2017).

Na obrázku č. 9 lze spatřit předpokládaný podíl jednotlivých PO na celkovém rozpočtu na aktuální programové období. Z grafu je patrné, že největší podíl financí, tj. 38 %, bude investován do zkvalitnění veřejných služeb a podmínek života pro obyvatele regionů v rámci PO 2. Druhý největší podíl, tj. 34 %, zaujala PO 1 v rámci investování do podpory konkurenceschopnosti, dostupnosti a bezpečnosti regionů.

Obr. 9: Procentuální využití rozpočtu IROP na programové období 2014–2020 dle jednotlivých prioritních os

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných z <http://dotacni-noviny.cz/integrovaný-regionalní-operacní-program-v-programovém-období-2014-2020/>

4.3 Operační program rozvoje venkova

PRV je stěžejním prvkem v podpoře malých a středních podniků prostřednictvím MAS. PRV je nejčastěji a v největší míře využívaný OP v rámci zprostředkování finančních prostředků pomocí MAS působících v Libereckém kraji, které se věnují podpoře podnikatelů. Tento program je částečně financován z EZFRV a částečně ze státního rozpočtu a jiných zdrojů. Stejně jako ostatní podobní programy, i PRV podléhá sedmiletým programovým obdobím. To předešlé probíhalo v letech 2007–2013, celkově bylo na podporu rozvoje venkova použito 3,67 mld. EUR, z toho 2,81 mld. EUR bylo poskytnuto ze zdrojů EZFRV, 810 mil. putovalo ze státního rozpočtu a jiných zdrojů. PRV

koresponduje s metodou LEADER a novějším programem CLLD (viz kapitola 3.2 Metoda LEADER) (MZe, 2013).

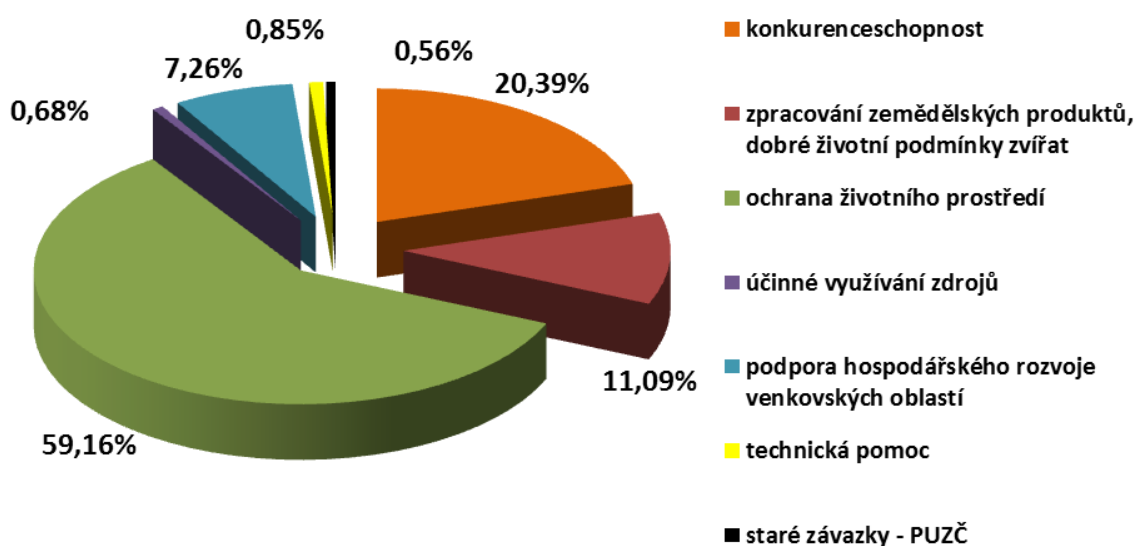
V programovém období 2014–2020 byla celková výše finančních prostředků stanovena na 3,5 mld. EUR, z toho 2,3 ze zdrojů EZFRV a 1,2 mld. ze státního rozpočtu. Došlo tedy ke snížení rozpočtu, z tohoto důvodu již bude zaměření užší v porovnání s předchozím obdobím. Hlavní cíle v novém programovém období však zůstávají prakticky totožné s těmi z období předešlého. Řadí se sem podpora konkurenceschopnosti a inovací zemědělských podniků (malé a střední podniky), vytváření nových pracovních míst v zemědělství a snaha o přilákání mladých lidí. Dále pak celkové zlepšení životního prostředí. Nadále pak zůstává kladen velký důraz na rozvoj agroturistiky a na podporu lesnictví (SZIF, 2017).

V rámci podpory lokálního zemědělství se PRV konkrétně věnuje dotováním staveb zemědělských budov, jako jsou jímky, stáje, sklady, sýpky, ale i bioplynové stanice a nákupu vybavení a strojů spojených se zemědělstvím. PRV se ovšem věnuje podpoře i nezemědělských činností. Mezi tyto činnosti patří především výstavba autoservisu, pivovaru, truhlářské dílny či maloobchodu. V této oblasti budou upřednostněny projekty, které podporují vznik nových pracovních míst. Podporou agroturistiky je myšlena finanční podpora v případě plánované výstavby malokapacitního ubytovacího zařízení (6–40 lůžek). Příkladem může být penzion se zemědělskou tematikou v rámci areálu farmy. V případě investic na podporu rozvoje získávání energie z obnovitelných zdrojů se PRV zaměřuje na podporu staveb bioplynových stanic. Tyto stanice ovšem musí splňovat základní podmínky, jimiž je maximální výkon 500 kW a minimální 30% podíl prasečí kejdy na vstupních surovinách. Opět budou upřednostněny projekty podporující vznik nových pracovních míst a také ty, které budou šetrnější k životnímu prostředí. V oblasti podpory lesnictví bude kladen důraz na opravu a budování lesních cest, nákup strojů a jiných zařízení na úpravu dřeva pro drobné podnikatele a podpora činnosti malých pil. Dále pak budou vytvářena protipovodňová opatření a úprava koryt menších toků. Finanční zdroje budou také využity v případě možných nákladů spojených se škodami po živelných pohromách (povodně, požáry, velké množství sněhu). Znovu platí, že přednost budou mít projekty šetrnější k životnímu prostředí a vytvářející nová pracovní místa. Program se také

zabývá podporou rozvoje plošných opatření, tj. efektivní a k životnímu prostředí šetrné využívání zemědělské a lesní půdy. Nově se program věnuje i zlepšení welfare (dobrých životních podmínek) hospodářských zvířat, resp. skotu a prasat (Došková, 2017).

Výběr projektu MAS a následná alokace potřebného finančního zdroje z tohoto programu podléhá principům metody LEADER/CLLD. Pouze MAS splňující základní parametry pro užívání zmíněných metod a pouze v případě, že jejich strategie se zabývají některou z výše zmíněných činností, mají nárok na zprostředkování dotačních příspěvků z PRV a jejich následné předání příjemci. Na obrázku č. 10 lze jasně očekávané podíly jednotlivých oblastí na celkovém rozpočtu PRV.

Obr. 10: Plánované procentuální využití rozpočtu PRV na období 2014–2020 (SZIF, 2017)

Z uvedeného grafu je jasně patrné, že největší část rozpočtu PRV bude investována do ochrany životního prostředí. Celkem se jedná o 59,16 % z celkového rozpočtu, což je více než 2 mld. EUR. Velká část je ovšem plánována investovat i do podpory konkurenceschopnosti (20,39%–713,65 mil. EUR) a do rozvoje a inovací v rámci zpracování zemědělských produktů a welfare hospodářských zvířat (11,09 %, tzn. 388,15 mil. EUR).

Celková výše alokovaných zdrojů pro MAS byla MZe v rámci PRV schválena ve výši cca 154 mil. EUR. Při stanovení částky v Českých korunách byl použit tehdejší kurz k Euru 27,049 Kč/EUR, částka v Korunách tak byla vyčíslena na přibližně 1,67 mld. Kč. Výše částky byla stanovena především dle územní působnosti jednotlivých MAS a bude mezi ně postupně rozdělena v rámci nového programového období 2014–2020. Územní působnost MAS byla stanovena na základě standardizace. Parametry a dodržováním standardizace se zabývá Ministerstvo zemědělství. Žádosti o standardizaci mohly MAS zasílat na zmíněné ministerstvo v období od 24. 11. 2014 do 22. 5. 2015, v případě splnění parametrů bylo MAS vydáno Potvrzení o splnění standardů. Z důvodu zavedení CLLD bylo zapotřebí, aby MAS doložily jakékoli změny v územní působnosti prostřednictvím předložení souhlasů jednotlivých obcí s prováděnými činnostmi MAS na jejich území. Na základě doložení těchto souhlasů byly mimo jiné i oficiálně pevně stanoveny územní působnosti MAS.

5 Místní akční skupina Brána do Českého ráje

MAS Brána do Českého ráje. (dále jen MAS BCR) je jednou z 9 MAS operujících na území Libereckého kraje. Tato MAS se na rozdíl od jiných skupin působících na území Libereckého kraje velkou mírou věnuje i finanční podpoře drobných podnikatelů. Vznikla v roce 2006 ve formě občanského sdružení. S legislativními změnami změnila svou právní formu na zapsaný spolek (NS MAS, 2017).

MAS BCR momentálně působí na území o rozloze 450,9 km², které tvoří 48 obcí s celkem 40 627 obyvateli. Území, které spravuje je situováno na severozápadu Královehradeckého kraje a jihozápadu Libereckého kraje. Střídá se zde několik typů krajiny (Podkrkonoší, skalní města, pahorkatiny, roviny). Osídlené oblasti jsou z většiny malá venkovská sídla, ve kterých chybí větší průmyslová aktivita s ohledem na geopark Český ráj (MAS BCR, 2017).

Tato MAS vznikla s potřebou organizování podpory venkovských záměrů původně dvou mikroregionů – Svazek obcí Brada a mikroregion Tábor, ke kterým se později přidaly samostatné obce v blízkosti Nové Paky a dále mikroregion Pojizeří. V uplynulém dotačním období vytvořil strategii a koncepci rozvoje s vizí: *„Prosperující a atraktivní region s vysokou životní úrovní obyvatel v kulturně a přírodně bohaté krajině Českého ráje a Podkrkonoší.“* V současně běžícím období je zpracovávána nová koncepce rozvojových plánů na roky 2014–2020 v rámci CLLD, následovníka LEADERu (MAS BCR, 2017).

Spolek jakožto právní forma MAS BCR má zákonem upraveno, co může být jeho hlavní činností. Tuto problematiku rozebírá § 217 občanského zákoníku, který říká, že: *„Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen. Podnikání nebo jiná výdělečná činnost hlavní činností spolku být nemůže.“* Zisk, který vznikl z vedlejší hospodářské činnosti spolku, může být podle stejného paragrafu využit pouze pro interní činnost spolku, včetně jeho správy.

Statutárním orgánem této MAS je předseda, který spolek zastupuje navenek, svolává Radu a řídí její jednání, podepisuje dokumentaci a řídí práci kanceláře (administrativní jednotky MAS). Nejvyšším orgánem je Valná hromada tvořená všemi členy MAS. Valná hromada rozhoduje o změnách územní působnosti, schvaluje příspěvkový řád a stanovy spolku a dohlíží na činnost sdružení. Výkonným orgánem je Rada spolku, která má rozhodující pravomoci. Svolává Valnou hromadu, hodnotí a následně přijímá nové členy MAS a schvaluje její rozpočet. Výběrová komise hodnotí projekty podle jejich kritérií, sestavuje seznam projektů a předkládá návrhy Radě k jejich podpoření. Kolektivním kontrolním orgánem je Kontrolní komise, jež plní funkci monitorovacího orgánu, projednává efektivnost hospodaření spolku a kontroluje správnost metodiky při výběru projektů (MAS BCR, 2017).

Členská základna MAS BCR je dle oficiálních internetových stránek organizace tvořena členy, kteří zastupují zájmy veřejného a soukromého sektoru. Z podstaty neziskové organizace nepřesahuje podíl členů soukromého sektoru podíl členů sektoru veřejného. MAS BCR je tvořena celkem 5 zájmovými skupinami, které usilují o rozvoj v oblastech veřejné správy, společných aktivit obcí, lidí a společnosti, ekonomiky a také životního prostředí. K současnému roku jsou členy MAS celkem 54 zástupců jmenovaných skupin.

Ke vzniku členství je zapotřebí, aby právnická nebo fyzická osoba starší 18 let věku byla ztotožněna s cíli MAS, trvalý pobyt nebo sídlo musí být hlášeno v územní působnosti MAS. Nový člen musí být seznámen se Stanovami spolku a musí být ochotný se podílet na dosahování cílů, jež MAS stanovila, musí hájit zájmy spolku a platit členské příspěvky. Vyplněnou členskou přihlášku musí písemně doručit do kanceláře MAS a rada MAS musí přihlášku schválit. Členství vzniká zaplacením členského příspěvku (MAS BCR, 2017).

5.1 Programové rámce (fiche) pro období 2007–2013

Programové rámce jednotlivých MAS jsou zpracovávány v rámci jejich strategií. V programovém období 2007–2013 strategie MAS BCR odpovídaly metodě LEADER. Jednotlivé podporované projekty jsou dle charakteru řazené do těchto fiche. Projekty podporované skrze fiche byly v tomto období výhradně dotovány z OP PRV a všechny

korespondují s metodou LEADER. Bylo stanoveno 6 programových rámců na základě priorit a cílů MAS. Mezi tyto rámce patří Modernizace zemědělských podniků jako fiche 1, dále Podpora cestovního ruchu – ubytování (fiche 2), Obnova a rozvoj vesnic (fiche 3), Občanské vybavení a služby (fiche 4), Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova (fiche 5) a Rozvoj nezemědělského podnikání na venkově (fiche 6) (MAS BCR, 2017).

5.1.1 Modernizace zemědělských podniků (fiche 1)

Fiche 1 má dvě hlavní priority. První z nich je zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních zemědělských podniků prostřednictvím finanční podpory. Druhou prioritou je zvýšení výkonnosti zmíněných podniků díky zefektivnění využívání vstupních faktorů. Vedlejším cílem je zvýšení zaměstnanosti v sektoru zemědělství a podpora vzniku nových pracovních míst. Fiche 1 toho chce dosáhnout prostřednictvím finanční podpory zemědělců v případě výstavby či rekonstrukce nějaké zemědělské budovy, ale i nákupu nových technologií.

Pro získání dotace v rámci fiche 1 bylo stanoveno 5 základních kritérií. Prvním kritériem je realizace dotovaného projektu na území působnosti MAS. Dále musí být předkládaný projekt v souladu s patřičnou právní formou. Žadatel musí také splňovat definici možného příjemce. Další podmínkou je splnění účelu a cíle fiche 1. Tyto 4 podmínky jsou stejné pro všech 6 programových rámců. Příjemce je definován jako právnická či fyzická osoba podnikající v oblasti zemědělství dle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství (dále jen zákon o zemědělství). Dále se může jednat o podnikatelský subjekt, který je více než z poloviny vlastněn podnikem zabývajícím se zemědělskou činností za předpokladu, že pro něj vykonává výhradně činnost spojenou se zemědělstvím. Poslední podmínkou je prokazatelné minimální tříleté podnikání v oboru a dosažení 40 let věku žadatele.

5.1.2 Podpora cestovního ruchu – ubytování (fiche 2)

Podpora cestovního ruchu má také stanoveny dva hlavní cíle. Prvním je zlepšení životní úrovně na venkově a druhým je podpora diverzifikace venkovské ekonomiky. Toho chce fiche 2 dosáhnout prostřednictvím rozvoje potenciálu zemědělských farem, jakožto objektů

v rekreaci a ubytování. Budou tak podporovány výstavby nových ubytovacích, stravovacích a rekreačních zařízení a rekonstrukce stávajících staveb v areálech farem.

Žadatel musí pro udělení dotace opět splňovat stanovená kritéria. První 4 podmínky jsou totožné s těmi v prvním programovém rámci. Žadatelem opět může být zemědělský podnik dle zákona o zemědělství. Dále pak jím mohou být nezemědělské podniky, které se zabývají cestovním ruchem, avšak mají maximálně 2 letou praxi. Náplní projektu nesmí být samostatné stravovací zařízení, vždy se musí jednat o kombinaci stravovacího a ubytovacího zařízení se stabilními lůžky. V případě, že je předmětem projektu ubytovací zařízení či ubytovací kapacita, vždy se musí jednat o maximálně 60 stabilních lůžek v rámci jednoho projektu.

5.1.3 Obnova a rozvoj vesnic (fiche 3)

Tento programový rámec má jako hlavní cíl stanovené zlepšení základních služeb na vesnicích za účelem zatraktivnění venkova především z turistického hlediska. Na toto navazuje druhý cíl, tj. celkové zkvalitnění života ve venkovských oblastech. Fiche 3 toho chce dosáhnout díky zlepšení technických podmínek a zkvalitněním infrastruktury ve vesnicích (komunikace, kanalizace, rozvody vody).

Mimo kritéria pro získání dotace totožná s předchozími programovými rámci, je v tomto fiche jinak definován možný příjemce. Tím mohou být obce dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen zákon o obcích), svazky obcí dle stejného zákona, dále nestátní neziskové organizace a zájmová sdružení osob dle občanského zákoníku a církevní organizace dle zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). Další podmínka pro získání dotace říká, že projekty typu rekonstrukce a výstavba vodovodů či kanalizace budou podporovány jen v případě, že se budou nacházet mimo území podléhající nějaké zvláštní ochraně, například chráněné krajinné oblasti (CHKO) či národní parky (NP) a také oblast vodní nádrže Nové mlýny, tyto oblasti jsou financovány prostřednictvím OP Životní prostředí (dále jen OP ŽP). Dotovaný

projekt musí být ve veřejném zájmu obyvatel i členských států EU a nesmí přímo zvýhodňovat či znevýhodňovat konkrétní podniky.

5.1.4 Občanské vybavení a služby (fiche 4)

Fiche 4 má stanoveny stejné dva základní cíle, jako předešlý programový rámec, fiche 3, tj. zlepšení základních služeb na vesnicích za účelem zatraktivnění venkova a celkové zkvalitnění života ve venkovských oblastech. V tomto případě je všem kladen důraz na podporu a zachování kulturního aspektu venkovského života. Prostřednictvím tohoto rámce jsou také podporovány například oblasti zdravotní péče, školství či sociální služby. Příjemce je definován naprosto stejně jako v případě předešlého programového rámce.

5.1.5 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova (fiche 5)

První dva hlavní cíle této fiche jsou stejné jako v předešlých programových rámcích. Třetím hlavním cílem je rozvoj investic, které zaručí vyšší atraktivitu venkovských oblastí. Toho chce fiche 5 dosáhnout prostřednictvím investic do obnovy a údržby místních pamětihodností a podpory místních kulturních tradic. Prostřednictvím tohoto rámce jsou například různé kulturní akce pořádané obcemi. Definice příjemce je opět totožná jako v případě dvou předešlých programových rámců.

5.1.6 Rozvoj nezemědělského podnikání na venkově (fiche 6)

Jedním ze dvou hlavních cílů fiche 6 je rozvoj venkovské ekonomiky a její diverzifikace. Druhým cílem je opět celkové zlepšení kvality života ve venkovských oblastech. MAS toho v rámci fiche 6 chtějí docílit prostřednictvím podporou nově vznikajících i již existujících společností nezemědělského charakteru splňujících parametry malého a středního podnikání, konkrétně těch nejmenších – mikropodniků. Přirozeně tak budou podpořena například tradiční venkovská řemesla či výroba regionálních produktů. Vzniknou tak nová pracovní místa, což povede k ekonomickému regionálnímu i národnímu růstu.

Definice potenciálního příjemce říká, že může jít o fyzické (OSVČ) i právnické osoby bez doložení historie podnikání. Základním požadavkem je splnění podmínek pro zařazení do skupiny malých a středních podniků, konkrétně do mikropodniků (viz kapitola 1.1 Rozdělení podniků). V tomto případě se nesmí jednat o podnik zabývající se zemědělskou činností dle zákona o zemědělství.

5.2 Alokované zdroje

V rámci programového období 2007–2013 bylo MAS BCR alokováno celkem 24 797 805 Kč. Z této měla MAS za povinnost přerozdělit minimálně 80 % na dotační projekty žadatelů. Zbýlých 20 % mohlo být využito na režijní náklady (včetně mezd pracovníků MAS, platby nájmu, platba energií apod.) a na podporu samotné činnosti MAS, například náklady spojené se zpracováním projektů a strategií, cestovní náklady či výdaje za vybavení (NS MAS, 2017).

Celkem se dle informací dostupných na internetových stránkách NS MAS za uplynulé programové období jedná o 69 podpořených projektů s celkovými alokovanými prostředky ve výši 20 437 673 Kč. Byly také zrealizované 3 projekty spolupráce. Smyslem těchto projektů je efektivnější využití finančních prostředků prostřednictvím spolupráce s jinou MAS. Ve spojitosti s těmito 3 projekty bylo alokováno 1 428 746 Kč z požadovaných 2 948 544 Kč. V předešlém programovém období bylo ovšem 15 projektů nepodpořeno, především z důvodu nedostatečných zdrojů k alokaci či nesplnění některých podmínek pro udělení dotace. Celkem se jednalo o částku ve výši 5 765 447 Kč. Všechny projekty byly financovány výhradně z OP PRV.

Činnost MAS byla mimo výše zmíněných 20 % z alokovaných zdrojů podporována i dotacemi ze strany obou krajů, ve kterých MAS působí. Tyto prostředky byly použity především na běžný chod (mzdy a jiné režijní náklady), ale i na propagaci MAS. Ze strany Královéhradeckého kraje se celkem v průběhu let 2010–2016 jednalo celkem o 1 140 000 Kč. Ze strany Libereckého kraje se v rozmezí let 2009–2016 jednalo celkem o 657 175 Kč, z čehož bylo 300 000 Kč poskytnutá bezúročná půjčka, která byla vrácena zpět v červnu 2015 (MAS BCR, 2017).

5.3 Programové období 2014–2020

Toto období vychází z nástupnické metody LEADERu, tj. CLLD. Hlavním rozdílem mezi tímto a předešlým programovým obdobím je pro MAS BCR rozsah možných čerpatelných zdrojů. V období 2007–2013 MAS čerpala pouze z OP PRV, celková výše alokovaných zdrojů byla 24 797 805 Kč. V rámci nové rozvojové strategie na nové programové období již ovšem bude MAS schopna čerpat i z dalších OP. Konkrétně se jedná o IROP, ŽP, Operační program Zaměstnanost (dále jen OPZ) a stávající PRV. MAS bude mít také omezený přístup k Operačnímu programu Výzkum, věda a vzdělání (dále jen OPVVV). Celkem byla stanovena očekávaná alokace na nové programové období na 92,522 mil. Kč a k tomu předběžných 6,923 mil Kč v rámci OPVVV (MAS BCR, 2017).

5.3.1 Programové rámce pro období 2014–2020

V tabulce 3 jsou stručně popsány programové rámce na nové období, jejich předběžné alokace a zdroj financování. Částky jsou uvedeny v milionech Kč.

Tab. 3: Fiche a jejich alokace na programové období 2014–2020

Číslo fiche	Název fiche	OP	Výše alokace v mil. Kč
1	Bezpečná doprava	IROP	24,46
2	Investice do vzdělávání	IROP	10,87
3	Podpora hasičů	IROP	10,87
4	Investice do sociálních služeb a sociálního podnikání	IROP	8,15
5	Sociální služby	OPZ	5,50
6	Zaměstnanost	OPZ	5,50
7	Podpora zemědělských podniků	PRV	9,88
8	Podpora potravinářských podniků	PRV	2,94
9	Podpora podnikání na venkově	PRV	4,00
10	Podpora společenských funkcí lesů	PRV	2,67
11	Pozemkové úpravy	PRV	5,87
12	Spolupráce MAS	PRV	1,21

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat dostupných na internetových stránkách MAS BCR

Z tabulky je jasně čitelný rozdíl v porovnání s minulým programovým obdobím v rámci rozsahu programových rámců, tak i ve výši předpokládaných alokovaných zdrojů. Celkově se jedná o navýšení alokovatelných zdrojů o bezmála 68 mil. Kč. I v rámci PRV, OP, ze kterého MAS financovala většinu projektů v rámci předešlého období, byl zaznamenán nárůst, celkem o takřka 1,8 mil. Kč. Lze také upozorovat na vyšší počet projektových rámců, v minulém období se jednalo o 6, aktuálně je jich stanoveno 12. Větší rozsah je spojen se zavedením CLLD (MAS BCR, 2017).

6 Vybrané realizované projekty Místní akční skupiny Brána do Českého ráje

Jak již bylo zmíněno (viz kapitola 5.2 Alokované zdroje), MAS BCR pomohla v průběhu minulého programového období 2007–2013 realizovat celkem 69 projektů a 3 projekty spolupráce s jinými MAS. Tyto projekty podléhaly kritériím jednotlivých programových rámců stanovených strategií MAS a všechny byly financovány pomocí PRV. Pouze 3 z těchto rámců (fiche 1 Modernizace zemědělských podniků, fiche 2 Podpora cestovního ruchu – ubytování a fiche 6 Rozvoj nezemědělského podnikání na venkově) se věnovaly podpoře firem patřících do kategorie malé a střední podniky. Patří sem celkem 24 zrealizovaných projektů v celkové výši alokovaných prostředků 5 686 394 Kč. Následuje několik nejaktuálnějších příkladů projektů z jednotlivých programových rámců. Všechny informace týkající se konkrétních projektů jsou dostupné na oficiálních stránkách MAS BCR.

6.1 Projekt „Nová technologie dojení“

Tento projekt byl realizován v rámci programového rámce fiche 1 – Modernizace zemědělských podniků. Žadatelem byl Roman Klouza, Identifikační číslo osoby (dále jen IČO) 60150866, živnostník, zabývající se provozem smíšeného hospodářství. Společnost vznikla roku 1994 a nemá žádné zaměstnance. Žadatel podal žádost o dotaci v rámci výzvy č. 7, vyhlášené 3. 12. 2012. Příjem žádostí probíhal od 4. do 5. února 2013. Celkem bylo na tuto výzvu alokováno z PRV v souladu s fiche 1,2 mil. Kč. Byly přijaty celkem 4 žádosti o dotaci v tomto programovém rámci a všechny byly schváleny.

Projekt byl realizován na podzim 2013 v obci Pecka, resp. v její části, Staňkov, nacházející se v Královéhradeckém kraji. Předmětem projektu bylo pořízení a montáž stacionární rybinové dojírny s rozměry 2 na 6 metrů a se stáním pro skot. Předmět tak odpovídá náplni fiche 1 a lze označit kódovým označením „Dojírny pro krávy, ovce, kozy“ vycházejícím ze stanov fiche 1. Minimální možná výše způsobilých výdajů (dále jen ZV) v tomto případě byla stanovena na 100 tisíc Kč, maximální na 800 tisíc Kč. Celkové výdaje na tento projekt

byly odhadnuty na 968 tisíc Kč, čímž byl překročen maximální limit o 168 tisíc Kč. V takovýchto případech je v rámci stanovování výše dotace posuzována částka odpovídající maximální hranici ZV, tj. 800 tisíc Kč. Skutečné výdaje byly po realizaci projektu shodně vyčísleny také na 800 tisíc Kč. Výše dotace požadované p. Klouzou byla 400 tisíc Kč. Na základě předložené dokumentace a výsledcích z preferenčních kritérií byla MAS podnikateli schválena dotace ve výši 384 tisíc Kč, což je 48 % ze ZV, zbytek výdajů musel p. Klouza uhradit z vlastních zdrojů či jinou cestou. Maximální možná výše dotace byla v případě fiche 1 stanovena na 60 % z maxima ZV.

6.2 Projekt „Ubytovací zařízení v zimním areálu“

Tento projekt byl realizován v souladu s programovým rámcem fiche 2 – Podpora cestovního ruchu – ubytování. Žadatelem byl Bruslařský klub Nová Paka, IČO 47474335, jehož právní formou je zapsaný spolek se třemi členy. Společnost vznikla r. 1993 a její hlavní činností je provoz sportovních aktivit, konkrétně lední a in-line hokej. Dále se zabývá pořádáním sportovních soutěží a akcí. Stejně jako v případě přechozího projektu, byla výzva vyhlášena 3. 12. 2012 a příjem žádostí MAS probíhal od 4. do 5. února 2013. Celkově bylo z PRV na fiche 2 v této výzvě alokováno 2,3 mil. Kč. I v rámci fiche 2 byly přijaty 4 žádosti o dotaci a všechny byly MAS schváleny.

Předmětem projektu byla přestavba šaten a následné vytvoření ubytovacích prostor se zázemím v přístavbě hokejové haly. Cílem bylo vytvořit 2 pokoje s celkem 10 lůžky, dále pokoje vybavit, zvenčí zateplit a opláštít přístavbu. Předmět tak koresponduje s programovým rámcem fiche 2 a lze ho zařadit pod kódové označení „Náklady na stavbu malokapacitního ubytovacího či stravovacího zařízení, náklady na modernizaci, rekonstrukci či přestavbu malokapacitního ubytovacího či stravovacího zařízení“ a „nákup vybavení pro malokapacitní ubytovací nebo stravovacího zařízení“. Projekt byl realizován v průběhu podzimu 2014 až jara 2015 na území obce Nová Paka nacházející se v Královéhradeckém kraji. Minimální i maximální výše ZV je stanovena ve stejné výši u fiche 1, tj. 100 tisíc Kč minimum a 800 tisíc Kč maximum. Celkové výdaje na tento projekt byly dopředu odhadnuty na 1 331 000 Kč, po jeho realizaci však byly vyčísleny na 1 513 314 Kč. Požadovaná výše dotace byla 480 tisíc Kč. MAS částku na základě

doložených dokumentů a výsledků z preferenčních kritérií schválila v plné výši, tj. maximálních možných 60 % ze ZV.

6.3 Projekt „Nákup vybavení pro veterinárního lékaře“

Tento projekt byl realizován v rámci programového rámce fiche 6 – Rozvoj nezemědělského podnikání na venkově. Žadatelem o dotaci byla MVDr. Lada Paulů, IČO 72498633, živnostník, zabývající se primárně veterinární činností. Společnost vznikla r. 2012. Žadatelka podala svou žádost o dotaci skrze stejnou výzvu, jako to bylo v případě dvou předešlých projektů. Celkově bylo z PRV alokováno na účely tohoto programového rámce v případě dané výzvy 900 tisíc Kč. MAS přijala 3 žádosti o dotaci v rámci fiche 6, schváleny ale byly jen 2. V případě jedné žádosti byla ze strany MAS ukončena administrace z důvodu nesplněných stanovených pravidel žadatelem.

Projekt byl realizován v průběhu jara 2014 až jara 2015 na území obce Lužany nacházející se v Královéhradeckém kraji. Předmětem projektu bylo pořízení technologie a nástrojů potřebných k vybavení veterinární ordinace v Lužanech. Bylo třeba pořídit veterinární operační stůl, váhy pro zvířata, odstředivku, mikroskop, čtecí zařízení mikročipů, ultrazvukovou čističku, lednici s mrazákem, přepravní klece, chirurgické nástroje, vyhřívací dečky, diagnostické nástroje, sada pro magnetoterapii aj., včetně instalace všech zařízení. Předmět tak odpovídá kódovému označení „Nákup vybavení provozovny v souvislosti s projektem nebo v souladu s cíli Strategického plánu LEADER (SPL)“. Minimální stanovená výše ZP zůstává i v tomto případě stejná, tj. 100 tisíc Kč, maximální možná výše však v případě fiche 6 byla stanovena na 600 tisíc Kč. Celkové výdaje byly odhadnuty na 150 tisíc Kč, skutečné výdaje pak byly po ukončení projekty vyčísleny na 174 050 Kč. Požadovaná výše dotace byla 90 tisíc Kč, tj. maximálně možných 60 % ze ZV, a byla MAS na základě předložené dokumentace a výsledků z preferenčních kritérií schválena v plné výši.

7 Zhodnocení ekonomického přínosu místní akční skupiny Brána do Českého ráje

Základním údělem MAS je zlepšováním kvality života na venkově v rámci zprostředkování dotačních možností a následné podpory vybraných projektů za využití metody LEADER/CLLD. MAS ovšem nepodporují pouze veřejný, ale i soukromý, podnikatelský, sektor. Mas tak zlepšují konkurenceschopnost jednotlivých podnikatelských subjektů a pomáhají jim se rozvíjet.

V průběhu programového období 2007–2013 bylo MAS BCR podpořeno 69 projektů, z toho 24 jich bylo v rámci malých a středních podniků, zbylé takřka 2 třetiny projektů byly orientovány na obce a neziskové organizace. Celková výše alokovaných zdrojů pocházejících z OP PRV byla stanovena na 24 797 805 Kč, alokace na zmíněných 24 projektů týkajících se podniků spadajících do skupiny malých a středních podniků 5 686 394 Kč. Lze tedy tvrdit, že MAS BCR funguje jako efektivní mezičlánek zajišťující přísun finančních prostředků těm podnikatelským subjektům, které korespondují se zpracovanou strategií MAS a jejími programovými rámci.

Předpokládaná výše alokovaných prostředků na nyní začínající programové období 2014 až 2020 je ještě několikanásobně větší, než v období předešlém. Je to zapříčiněno především tím, že MAS bylo zpřístupněno čerpat i z dalších OP, nejen z PRV, ale i zavedením nové metody CLLD. Celková výše alokace je stanovena na 92,522 mil. Kč, k tomu patří i alokace 6,923 mil. Kč z OPVVV, který bude mít MAS také částečně přístupný. Konkrétně jde o tyto částky: IROP – 54,36 mil. Kč, PRV – 26,57 mil. Kč, OPZ – 9,02 mil a OPŽP – 2,56 mil. Kč. MAS také rozšířila rozsah své působnosti z hlediska možných náplní jednotlivých programových rámců. Místo předešlých 6, bylo v rámci nové strategie vytvořeno 12 nových fiche. MAS tak může i nadále pokračovat ve své činnosti a díky zvýšeným alokacím k přerozdělení má možnost.

Závěr

Tématem práce bylo Financování vybraných podnikatelských subjektů z externích zdrojů. Financování je jedním z nejdůležitějších aspektů podnikání, každý podnik jakékoli právní formy potřebuje ke svému chodu finance. Práce byla zaměřena na financování skupiny malých a středních podniků, především z evropských fondů ESIF a jiných dotačních titulů. Hlavním způsobem financování zde bylo zvoleno získávání prostředků prostřednictvím neziskových organizací, MAS. V práci tak bylo rozebráno, jakým způsobem MAS čerpají tyto prostředky a jak je následně rozdělují mezi žadatele o dotace.

Bylo definováno rozdělení malých a středních podniků dle jednotlivých parametrů a zhodnocena volba vhodné právní formy. Dále byl zhodnocen ekonomický přínos malých a středních podniků z regionálního i národního hlediska. Práce se dále věnovala definování jednotlivých druhů potenciálních zdrojů financování a jejich rozdělení dle charakteru zdroje. Následně byly rozebrány MAS. Práce stanovuje základní parametry, včetně právních forem MAS a základního popisu podmínek platících pro území, které musí být splněny, aby v nich MAS mohly působit. Zvláštní důraz byl kladen na představení metody LEADER a jeho následovníka, metody CLLD, jakožto primárních metod, na základě kterých MAS vykonávají svou činnost. Práce byla konkrétně zaměřena na MAS působící na území Libereckého kraje.

Dále byly rozebrány dotační možnosti MAS. Největší prostor byl věnován fondům ESIF a jejich členění a jimi dotovaným programům. Z nich byly vybrány dva základní OP, které jsou pro MAS nejdůležitější a představují hlavní zdroj alokovatelných finančních prostředků. Těmito programy jsou IROP a OP PRV. V případě obou těchto OP byly definovány jejich priority a přesně vyčísleny výše alokovaných zdrojů pro MAS v rámci nového programového období 2014–2020. Následně byla vybrána jedna konkrétní MAS, tj. MAS Brána do Českého ráje sídlící v Královéhradeckém kraji, ovšem působící i na území Libereckého kraje. Tato MAS byla vybrána vzhledem k největší míře podpory malým a středním podnikům v porovnání s ostatními 8 MAS, také působícími na území Libereckého kraje. Byly uvedeny základní informace o této MAS a bylo definováno 6 jejích PO. 3 z nich se věnují podpoře malých a středních podniků. V případě obou

sledovaných programových období (2007–2013 i 2014–2020) práce sledovala výši alokovaných zdrojů k rozdělení MAS v rámci jejich jednotlivých PO. V rámci uplynulého období byl shrnut počet podpořených projektů dotovaných OP PRV a byla také zmíněna finanční podpora ze strany Libereckého i Královéhradeckého kraje. Práce se věnovala i současnému programovému období a zvláštní důraz byl kladen na vyčíslení alokovaných zdrojů v rámci jednotlivých OP a PO MAS. Následně byly vybrány a představeny 3 zrealizované projekty podpořené MAS Brána do Českého ráje, každý patřící do jedné ze tří PO věnujících se podporou malých a středních podniků. Závěrem byl zhodnocen ekonomický přínos této MAS z regionálního i národního hlediska.

Hlavním cílem práce bylo detailně rozebrat možnosti financování malých a středních podniků a to především za pomoci MAS. Právě zdůraznění důležitosti MAS, jakožto zprostředkovatelů finančních prostředků, které by podniky samotné nebyly často schopny získat, bylo hlavním údělem práce. Významnost MAS a jejich přínosy pro skupinu malých a středních podniků byly demonstrovány na vybrané MAS Brána do Českého ráje, která je významným činitelem v podpoře těchto podniků v rámci Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Seznam citovaných zdrojů

Bibliografie

DOLEŽAL, Jan, Pavel MÁCHAL a Branislav LACKO. *Projektový management podle IPMA*. 2. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4275-5.

MULAČOVÁ, Věra a Petr MULAČ. *Obchodní podnikání ve 21. století*. Praha: GRADA Publishing, 2013. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: GRADA Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

VÁCHAL, Jan a Marek VOCHOZKA. *Podnikové řízení*. Praha: GRADA Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4642-5.

Knižní citované zdroje

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: GRADA Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3

MARIOTTI, Steve a Caroline GLACKIN. *Entrepreneurship: starting and operating a small business*. 3rd ed. Harlow: Pearson Education, c2014. ISBN 978-1-29202-082-2.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: GRADA Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5699-8.

REJNUŠ, Oldřich. *Finanční trhy*. 4., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2014. Partners. ISBN 978-80-247-3671-6.

REŽŇÁKOVÁ, Mária. *Efektivní financování rozvoje podnikání*. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-1835-4.

SYNEK, Miloslav. *Manažerská ekonomika*. 5., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3494-1.

VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ. *Podnikání malé a střední firmy*. 3. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4520-6.

Internetové zdroje

DOŠKOVÁ, Soňa. *Program rozvoje venkova v novém programovém období 2014-2020* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/program-rozvoje-venkova-v-novem-programovem-obdobi-2014-2020/>

KLIMEŠOÁ, Alžběta. *Integrovaný regionální operační program v programovém období 2014-2020*. Dotační noviny [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/integrovaný-regionální-operacní-program-v-programovém-obdobi-2014-2020/>

Liberecký kraj, 2017. *Krajské sdružení NS MAS ČR Libereckého kraje: O nás* [online]. KS MAS [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://liberecky.nsmas.cz/o-nas/>

Liberecký kraj, 2017. *TYPOLOGIE ÚZEMÍ: Typologie území Libereckého kraje (územní dimenze)* [online]. Liberecký kraj [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page1874/regiony-a-oblasti-lk/typologie-uzemi>

Liberecký kraj. *Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů: Obecné informace o MAS* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://mas.kraj-lbc.cz/obecne-informace-o-mas>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. Členská základna. *Členská základna MAS Brána do Českého ráje* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/o-nas/clenska-zakladna.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *Komunitně vedený místní rozvoj 2014-2020: IROP 2014-2020* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-2014-20/irop-2014-2020.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *O nás* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/o-nas.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *Organizační struktura. Orgány spolku MAS Brána do Českého ráje* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *Podpora krajů: Podpora z Královéhradeckého kraje* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/podpory-kraju/podpora-z-kralovehradeckeho-kraje.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *Podpora krajů: Podpora z Libereckého kraje* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/podpory-kraju/podpora-z-libereckeho-kraje.html>

MAS Brána do Českého ráje, 2017. *Územní působnost MAS. Územní působnost MAS Brána do Českého ráje* [online]. MAS BCR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/o-nas/uzemni-pusobnost-mas.html>

MAS Brána do Českého ráje. *Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD) v období 2014 - 2020* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.masbcr.cz/cz/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj-2014-20.html>

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2017. *Operační programy: Programy pro programové období 2014-2020* [online]. MMR. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

Ministerstvo pro místní rozvoj, 2017. *Operační programy. Představujeme IROP* [online]. MMR [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Microsites/IROP/Media/Predstavujeme-IROP>

Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2015. *ZPRÁVA O VÝVOJI MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ A JEHO PODPOŘE V ROCE 2015* [online]. MPO [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: https://www.mpo.cz/assets/cz/podnikani/male-a-stredni-podnikani/studie-a-strategicke-dokumenty/2016/11/Zprava_MSP_2015.pdf

Ministerstvo vnitra České republiky. *Efektivní veřejná správa: Mikroregiony a Místní akční skupiny*. [online]. 2015 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/mikroregiony-a-mistni-akcni-skupiny.aspx>

Ministerstvo zemědělství, 2013. *Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Aktuální stav implementace PRV na období 2007 - 2013* [online]. MZe. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/zakladni-informace/stav-implementace/>

Ministerstvo zemědělství, 2017. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014 – 2020: Program rozvoje venkova 2014-2020* [online]. MZe. [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>

Ministerstvo zemědělství, 2017. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014 - 2020: Stanovení alokace pro místní akční skupiny na programové období 2014-2020 v rámci Programového rámce Programu rozvoje venkova* [online]. MZe [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m19-podpora-mistniho-rozvoje-na-zaklade/stanoveni-alokace-pro-mistni-akcni.html>

Ministerstvo zemědělství, 2017. *Program rozvoje venkova ČR na období 2014 - 2020: M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)* [online]. MZe [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/opatreni/m19-podpora-mistniho-rozvoje-na-zaklade/>

NS MAS. *Brožura Metoda LEADER a CLLD* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/aktuality/2015/brozura-metoda-leader-a-clld/>

NS MAS. *Nepodpořené projekty* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://databaze.nsmas.cz/Mas/17/MAS-Brana-do-Ceskeho-raje-zs/projekty-nepodporene>

NS MAS. *Podpořené projekty* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://databaze.nsmas.cz/Mas/17/MAS-Brana-do-Ceskeho-raje-zs/projekty>

NS MAS. *Projekty spolupráce* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://databaze.nsmascr.cz/Mas/17/MAS-Brana-do-Ceskeho-raje-zs/projekty-spoluprace>

NS MAS. *PRV 2007-2013* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://databaze.nsmascr.cz/Mas/17/MAS-Brana-do-Ceskeho-raje-zs/spl>

NS MAS. *Seznam Místních akčních skupin* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>

RAJCHLOVÁ, Jaroslava a Anna FEDOROVÁ. *Financování českých podniků rizikovým kapitálem a vývoj výkonnosti jejich zaměstnanců/Venture Capital Financing of Czech Companies and Development of Performance of their Employees* [online]. 2013 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://search.proquest.com/docview/1503533992/57F3EC1F6A1F4904PQ/4?accountid=17116>

Spolek pro obnovu venkova ČR, o.s. a Národní síť Místních akčních skupin ČR, o.s. *Analýza bílých míst pokrytí místními akčními skupinami ve venkovských oblastech* [online]. 2012 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/150213/Analyza_bilych_mist_v2.pdf

Státní zemědělský intervenční fond, 2017. *PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014-2020* [online]. SZIF [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.szif.cz/cs/prv2014>

ŠMÍD, Jáchym. *Slideplayer: Financování podniku* [online]. 2017 [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/2756135/>

Právní předpisy

Česko. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích ze dne 12. dubna 2000. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 38. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Česko. Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech ze dne 1. dubna 2004. In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 63. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-190>

Česko. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ze dne 7. července 2000. In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka Z3. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-250>

Česko. Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství ze dne 24. září 1997. In: Sbírka zákonů České republiky. 1997, částka 85. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-252>

Česko. Zákon č. 3/2002 Sb., Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů ze dne 27. listopade 2001. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 2. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

Česko. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském oprávnění ze dne 2. října 1991. In: Sbírka zákonů České republiky. 1991, částka 87. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

Česko. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ze dne 3. února 2012. In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 33. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Česko. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích ze dne 25. ledna 2012. In: Sbírka zákonů České republiky. 2012, částka 34. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>